

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AKIYAT

«Fransaya da 10000 işçi gönderi-
yoruz...» — Gazeteler —

İnönü — Seç seç al... İster misin
Bayan?..

Ekim mevsimine hazırlık

3 Ekim tarihine
kadar tasarruflarınızı
İş Bankasına
yatırınız. Yılın
üçüncü çekilişinde
İş Bankası, başta
10 Apartman Dairesi,
100.000, 25.000,
5.000 liralara
olmak üzere
çeşitli, zengin
ikramiyeler dağıtıyor.

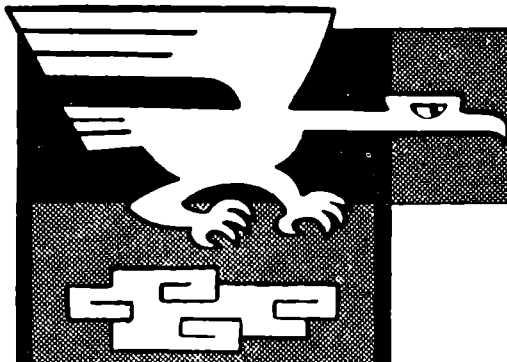
Çekiliş: 30 Aralık

TÜRKİYE

BANKASI

Paranızın... istikbalinizin emniyeti

Akbaba

İç Barış!

SIYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :
Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nîmet Arzak, Necdet Rüştü, Salâhatin Kutlu, Zeyyat Selimoğlu, Cenap Güven, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel, Kudret Sinan.

ÇEVİRGEN AİLESİ :
Vâ - Nû, Semiramîs Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :
Necmi Rıza, Altan Erbulak, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mîm Uykusuz, Bülent Şeren, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mîstik.

Yaz işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :

Akbaba Matbaası
Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10
Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATİ :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

3 Eylül 1964

Cilt : 7 — Sayı : 36

YIL : 42

©

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

KOMŞUMUZ Yunanistan, müttefikimiz Yunanistan, NATO gücü içinde silâh arkadaşımız, harita üstünde kader arkadaşımız Yunanistan bizim dostumuz mudur?..

Yüzyıllar boyunca, çıplak Anadolu'nun kanı ile yaşayan, ekmeği ile beslenen, asker kaçağı, vergi kaçağı Arap memleketleri bizim dostumuz mudur?..

Bağımsızlığın alfabesini Atatürk'ten öğrenen şu Abdül Nâsır'a bakınız: Cami şadırvanlarında, ayaklarından naylon çoraplarını sıyrıp gösteriş aptesti alan bu imansız din kardeşi bizim dostumuz mudur?..

Doğu komşumuz Rusya, şu büyük elçisi her bakanlığın kapısında dostluk serenatları söyleyen Rusya, şu kocaman Rusya, şu bütün kaba isteklerinin suçu pos bıyıklı Stalin'in sırtına yükletilen, şu klise düşmanı ve papaz dostu Rusya bizim dostumuz mudur?..

Bunlara, bu iliklerine kadar Türk düşmanlarına «dost» sözünü «dostumuz değildir» diye bile kullanamayız!

Şu Amerika, ki bizim dostumuzdur, ki bizim yardımcımızdır, ki bizim dayanağımızdır, o bile bizi unuttu... O bile Kore'de bir hayal uğruna can verenleri unuttu... Beşbin delikanlının kanı bu!.. Bu kanlar, bu yirmi yılın sıcak kanları, şehadet şerbeti değil, kızılçık şerbeti olsa yine unutulmaz!

Demek, komşuya güven yok, dosta inan yok...

E, kime güveneceğiz, kime inanacağız öyleyse?.. Kendimize, kendi gücümüze, havada kendi gücümüze, denizde kendi gücümüze, içerde, vatan çevresinde, yurt düzeyinde tek kalb olmuş, tek kafa olmuş, tek yumruk olmuş gücümüze!

Hiçbir yabancı silâh, bize, birbirimize sıktığımız yumruklar kadar korkunç olamaz, yıkıcı olamaz, öldürücü olamaz.

1946 danberi, bu düşmanlığın ekilmediği toprak kalmadı sınırlarımız içinde. Kafasında beyin yerine kursak taşıyan kör politikacı, vatan haritası üstünde, onsekiz yıldır çift sürüyor...

Biz, yalnız kara gücümüzle, yalnız hava gücümüzle, yalnız deniz gücümüzle değil, en az onlar kadar kafa gücümüzle, gönül gücümüzle de tetikte durmak zorundayız.

İmparatorluğun çöküş yıllarında, Boğazi tıkayan düşman donanması, öylesine bir şahlanıştan sonra Mustafa Kemal'in çektiği zafer bayrağını selâmlıyarak uzaklaşmıştı. Yoksa işte böyle, Kıbrıs'lı bir keşiş, iki milyon süngüye meydan okur!

O günden bugüne, yıllar boyu neler geçti ise, neler geçti ise, neler geçti ise unutmaliyiz. Değil Uşak'ta şakağından yaralanan İsmet Paşa, değil Topkapı'da kudurmuş sarhoş sürülerinin çemberine düşen İnönü, herkes çektiğini unutmalıdır. Darağacında can verenlerin anaları, babaları, eşleri, çocukları bile acılarını yüreklerinin sönmez ateşinde külemelidirler. Üzerlerine dört yılın deşir kapıları kıtlenmiş çileliler bile hür insanlar arasında, içlerindeki zindan karanlığını güneşle, rüzgârla, denizle yıkayıp arınmış bir ruh içinde,

kaygısız, öfkesiz, otuz milyona karışmalıdır.

Atatürk, o büyük kafa ve büyük kalb adamı, tek başına, nice direnişleri aşarak, yüzelliliklerin affını Büyük Millet Meclisinden çıkarmıştı.

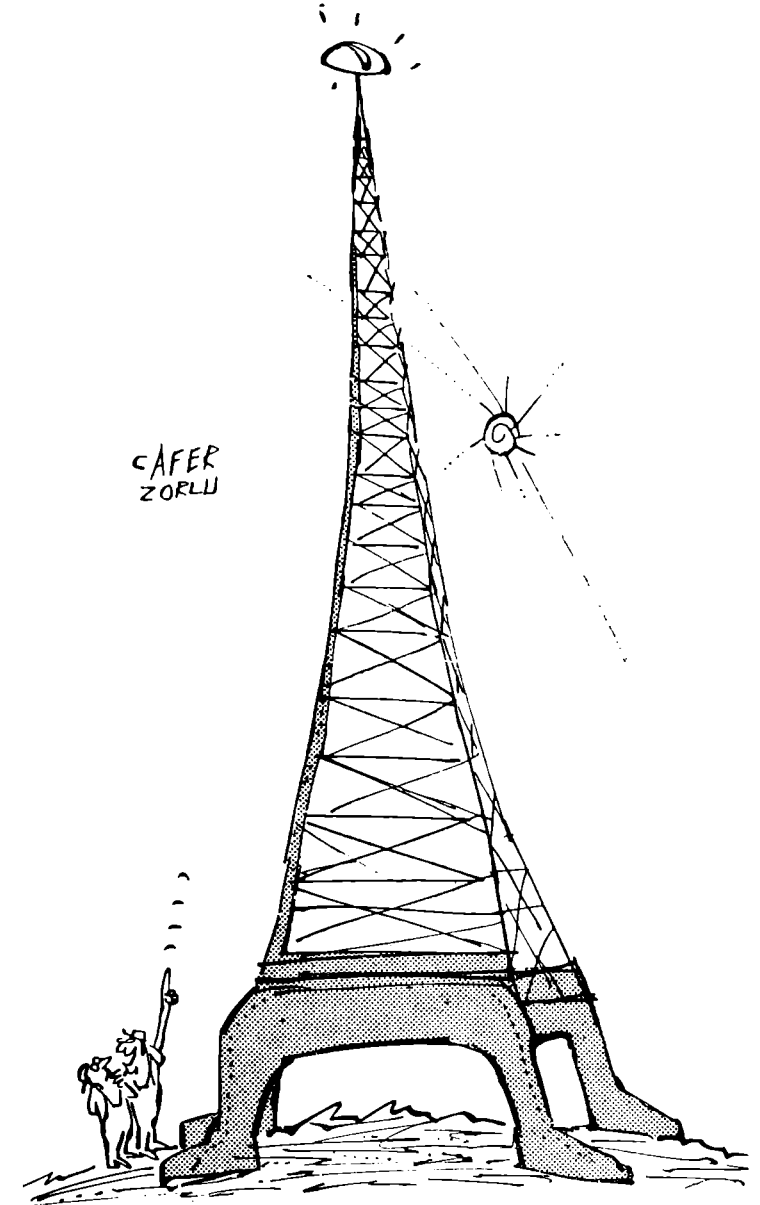
Biz, ihtilâlin suçladığı insanların affını da, Mustafa Kemal'in büyük arkadaşı İsmet Paşa'dan bekliyoruz. Onun gücü, böyle bir zorluğu yenmeğe yeter ve bu jest, herkesten çok ona yakışır!

Dış dünyamızdaki huzursuzluğu, iç dünyamızdaki huzur ile yenebiliriz.

Yusuf Ziya ORTAÇ

Fransaya 10 bin işçi gönderilecek.

— Gazeteler —

— İşte ekmeğimiz!

SARI Tahsin, meyhanesinin önüne bu balık ağlarını dekor olsun diye asmadı. O mantarları da süs olsun diye koymadı meyhane penceresinin önüne. Onlar kendiliğinden öyle, burda her şey öylecene... Balıkçı kayıkları da çakıllı kıyıya süs olsun diye çekilmemiş... Sarı Tahsin, meyhanesini bile istiyerek, düşünerek deniz kıyısına kurmadı; başka bir yer aklına gelmemişti de ondan... Bu kıyı kuytusuna, saç, bez, çuval, teneke, oluklu saç, paslı teneke, eski varil, delik bidon, tahta, taş, kerpiç, katranlı kâğıt, eline ne geçtiyse topladı, sonra bunların hepsini birleştirip, buraya bir meyhane kuruverdi. İki küçük penceresiyle, bir de kapısı var. Pencereden baktın mı, balıkçı kayıklarının kalkık burunları arasından ve asılı balık ağlarının arkasından karşı kıyıyı görürsün. Sarı Tahsin, manzarayı kapıyor diye balık ağlarını kaç kere kaldırtmak istedi de, kimi müşteriler karşı koydu.

Meyhanenin her bir yanı sarmaşıkla sarılmış, salt iki küçük pencereyle bir de kapı kalmış sarmaşıkla örtülmeyen. Yediveren kayısı gülü de, bütün çatıyı sarmış. İki pencerenin önü çepeçevre hanımeliyle donanmış. Arka yan, filbahrilerle, yabancılleriyle dolu... Meyhanenin kapısı önünde bir asma çardağı var, altında altı masa durur. Güneş batıp da iyice gölge düştü mü, bütün masalar çardak altına çıkar.

Burda her ne varsa, hepsi kendiliğinden olmuş, ta eskiden beri varmış gibi gelir insana; sanki dünya dünya olalıberi bu meyhane işte böylece burdaymış, sonra Sarı Tahsin gelip girmiş içine...

***

Yolun gölge yanına sığınarak yürüyün delikanlı, Kollej'i bu yıl bitirdi. Ne olacağını bilemiyor, belki Amerika'ya gidecek ama pek istemiyor, Paris derler bir şehir varmış, orasını daha çok çekiyor gönlü... İyi mi? Şiirler yazar, söyler, ama kimseyle okuyamaz. Bakarsan şöyle bir, vurduymazın biri... Oysa içlidir, duyguludur, bir kendince dünyası vardır içine dönük. Bu farfaralığı, durmadan konuşması, başkasına söz bırakmaması, dikkati üstüne çekmekten çok, özkendini gizleyip dışkendini ortaya koymak isteyişinden. Kendisi de şiir yazdığı için, şiir yazarlarla alay eder. Yalnızca yalnızca ağlar, kendisiyle kalınca... Ama üstelik, başka bir ağlayan gördü mü, alay da eder.

Umursamaz görünümlü delikanlının dudağı kenarında bir taze ot sapı... Bir ıslık tutturmuş gidiyor. Güneşten, denizden, rüzgardan yanık derisi pul pul...

Yoldan, dik meyhane yoluna saptı, kaba toprağı tozularak indi,

— Heeeey, Tahsin âbiii!.. Birkaç kere böyle seslendi, çardak altındaki masalardan birine oturdu.

— Tahsin âbiii!.. Heey!..

Mahzen dehlizlerinden gelirmiş gibi, meyhanenin tezgâhından Sarı Tahsin'in sesi yankılanarak duyuldu:

İÇİP İÇİP AĞLAMA Romansı AZİZ NESİN

— Sen misin Nuriii? Yahu oğlum, rakıyı boğazımda kodun, nedir derdin, ne bağıryorsun? Birbirlerini görmeden konuşuyorlardı:

— Yahu müşteri geldi be!
— Kimmiş o müşteri? Hah hah hah...

— Ben müşteri değil miyim?..
— Haçan senin müşteri olmaklığına on fırın ekmek yemekliğine lâzım...

— Ne biçim meyhane be!
— Oğlum, zavurdama orda... Boğaz'ın her bir yanı meyhane. Burasını beğenmedinse, çeker gidersin başka birine... Haydi, al voltanı!

— Ben öyle mi demek istedim be Tahsin âbi... Bir kadeh soğuk rakı getirecek kimse yok mu yani?

— Dur şimdi, keyfimi kaçırma!.. Kendim içiyorum, sadrazam gelse bozamam keyfimi.

— Sen meyhaneci değil misin yahu? Getir rakıyı be!

— Bana bak! Meyhaneci oluksa, babanın uşağı değilim ya... Kalk da gel kendin al!.. Rakının yerini bilmez değilsin ya...

Delikanlı loş meyhaneye girdi. Sarı Tahsin tezgâhta demleniyordu.

— Merhaba Tahsin Ağabey...
— Hah şöyle... İlk selâmını ver, sonra istersen silâhını çek vur. Merhaba! İşte rakılar rafta, al bir kadeh de doldur...

Delikanlı rakıyı doldurdu ka dehe.

— Salata filân bişey yok mu?
— Ne gibi?

— Yahu Tahsin Ağabey yapma be, burası meyhane... Ne gibisi var mı, salata işte...

— Yani sen şimdi ne gibi salata istiyorsun?

— Domates salatası...
— O yok!

— Hıyar salatası...
— O da yok...

— Çiroz salatası?
— Yok dedik ya...

— Ne var peki?
— Git başımdan, git!..

— Kavun var mı?
— Kavun meze isteyen, kolumun altına bir kavun alır getirir oğlum.

Delikanlı, kadehteki rakıyı içti, yüzünü buruşturup yumruğuyla ağzını sildi.

— Peki öyleyse, dedi, ben gi-

dip de bir şeyler alayım, kavun, peynir, domates filân...

— Git getir ya... Burası meyhaneye oğlum, herkes elinde bir dolu zenbille gelecek...

— Tekke desene şuna...

Sarı Tahsin keyiflenmişti, Karadenizlice, Karadenizlice güliyordu.

***

Delikanlı, Sarı Tahsin'in meyhanesine döndüğü zaman hava yeni kararıyordu. Masalarda müşteriler vardı. İki garson masalar arasında koşuşup duruyordu. Sarı Tahsin, yine tezgâhı başında demlenmekteydi. İki garson da daha çok, bu meyhanenin yeni müşterilerine hizmet ediyorlardı. Meyhanenin gedikli müşterileri, bir yandan kendi işlerini kendileri görüyor, bir yandan da Sarı Tahsin'le şakalaşıp duruyorlardı. Bu gedikli müşterilerden biri, evde yapılmış midye dolması getirmiş, iki midye dolmasını da Sarı Tahsin'in tabağına koymuştu. Kimisi kavun kesiyor, kimisi salata yapıyor, kimisi de kalkıp buzu keserle parçalamaya çalışıyordu. Sarı Tahsin bu gedikli müşterilerine,

— Yahu, dedi, herkes kendi gırtlığına düşmüş, hiçbiriniz de şu Tahsin kulunun kadehine rakı koyayım, demiyor. Bu dünyada insanıyetlik kalmamış...

***

Ay yusuvarlak, ta karşıda... Nuri tek başına oturduğu masada Boğaz'ın karşıkiyı ışıklarına bakıyor, baktığını görmüyor. İçiyor. Yanındaki masada da bir başına bir adam var, o da içiyor, içiyor ama ağlıyor da... Dirseği masada, eli alnında durmadan ağlıyor, boyuna ağlıyor. Adam ağlıya ağlıya gözyaşı olup akıp gidecek, karışacak Boğaz'a.

Delikanlı, onun ağladığını görmemek için başını Boğaz'a çevirdi. Bir süre başı Boğaz'a çevirik durdu. Ama merak etti biraz sonra, yine ağlıyor muydu adam? Belli etmeden dönüp baktı, evet ağlıyordu... Gözyaşları, önündeki kadehine dökülüyor, içiyor kadehten biriki yudum, yine ağlıyor ara vermeden... Bir insan nasıl bu kadar ağlayabilir? Saatlerdir ağlıyor... Delikanlı başını yine denize çevirdi. Ama kendi merakını yenemeyip, bakıyor arada yine adama; adam öylecene, kıpırdamadan, bir eli al-

nında, dirseği masada, için için ağlıyor, bitevi sesle ağlıyor.

Delikanlı kızdı ilkin, sinirlendi, az sonra duygulandı, acıdı adama... Ne yapsaydı?

İçeri girdi, tezgâh başında içmekte olan Sarı Tahsin'e,

— Tahsin âbi, dedi, yanımdaki masada bir adam var, illet etti beni yahu... Masaya oturdu oturalı hiç durmadan ağlıyor. Kim o adam Allaşkına, biliyor musun?

Sarı Tahsin Karadenizlice bir güzel güldükten sonra,

— Müşteri, müşteri diyordun da kafa ağrıtiyordun ya, dedi, işte has müşterim o adamdır; ayda, iki ayda gelir, efendi gibi ağlar, içer rakısını gider.

Delikanlı geldi masasına. Adam ağlıyordu içini çeke çeke... Başını öteyana çevirse de duyuyordu ağladığını... Gidecekti burdan, başka meyhaneye, evine, başka bir yere... Gidecekti ama, o adam yine orda ağlıyacaktı. Duymazdı ya sesini... Duymaz mıydı? Duyardı... Bir başka türlü ağlayıştı, bir kere duydu mu sesini, nereye gitsen artık hep duyarsın...

Güzel gecenin tadı kaçtı. Herfin suratına bir yumruk mu atsa? Yakalayıp boğazından iki eliyle sıkırsa da sustursa mı? Yalvarsa mı?

Yanına gitti,
— Affedersiniz Beyfendi, dedi, cesaretimi mazur görün, masalarımızı birleştirmekte mahzur var mı? Yoksa masama şeref verir misiniz lütfen...

Bu türlü meyhane ağızlarını, kolpoları öğrenmişti. Yaşlı adamlar gibi konuşulacaktı.

Ağlayan adam çok edepliymiş. Ayağa kalktı,

— Estağfurullah, emredersiniz... dedi, delikanlının masasına geçti.

Kalktığı masada bir rakı şişesiyle bir su şişesi, bir de kadehten başka bir şey yoktu. Delikanlı onları da alıp geldi. Oturdular karşılıklı. Ağlayan adam Boğaz'a bakmıyordu, aya bakmıyordu, başı avucunda ağlıyordu yine... Delikanlı onun da kadehini doldurdu.

— Şerefimize! dedi.
— Şerefimize efendim...

Rakıyı dikti, alnını avucuna alıp, kaldığı yerden ağlamasını sürdürdü.

— Bir şay emreder misiniz, mezelerden?

— Teşekkür ederim efendim... Cevabını veriyor, yine ağlıyor...

Sakalları birazcık uzamış, saçları da öyle... Boyunbağının düğüm yeri büzülmüş, yıpranmış... Elbisesi eski ama özenli, gömleği temiz... Saçları taralı. Pantolonu ütülü... Ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor... Ağlıya ağlıya akıp yok olup gidecek adam... Bir insan da bunca gözyaşı nasıl olabilir miş diye şaşırıyor delikanlı.

— Şerefimize beyfendi.
— Şerefimize efendim...

Ağlıyor adam... Delikanlı hırından tırnaklarını kemirmeye başladı.

— Affedersiniz, sormak ayıp olmasın ama, bağışlayın beni; niçin ağlıyorsunuz? İçime dokundu da...

Ağlayan adam anlatmaya başladı, hem ağlıyor, hem anlatı-

yerdu. Anlatırken ağlamasını hiç kesmiyordu. Bütün anlattıkları hep onbeş-yirmi kelime içinde dönüp dolaşıyordu.

— Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Bendeniz... ağlarım efendim içip içip... Bendeniz böyleyimidir efendim, hep böyleyimidir: içip içip ağlarım efendim... Yirmibeş yılımı sah hede geçirdim efendim... Tiyat-rocuğum efendim... Bendeniz içip içip ağlarım efendim... Bendeniz jönpromiyeyim efendim... Yirmibeş senelik jönpromiyeyim efendim... Bendeniz içip içip ağ-larım efendim... Bethoven bü-yük sanatkar efendim, Şopen de, Şekspir de büyük sanatkar efen-dim. Bendeniz de haddim ol-mıyarak icrai sanatkarım efen-dim. Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Şekspir bü-yük efendim... Bendeniz de had-dim olmıyarak icrai sanatkarım efendim... Jönpromiyeyim efen-dim. Yirmibeş yıldır jönpromi-yeyim efendim... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim...

Yirmi lira gündeliğim vardır efendim... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Yirmi liranın on lirasını patron, içerde kor efendim, tiyatroyu bırakıp gitmiyelim diye efendim... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Haddim olmuyarak biz de icrai sanatkârız efendim... Bethoven büyük efendim, Şopenh büyük efendim, Şekspir büyük efendim, büyük sanatkâr efendim... Ama bendeniz de haddim olmayarak icrai sanatkârım efendim... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Bir Aleksandra'm vardı efendim... Aleksandra'm vardı efendim... Sonra Aleksandra'mız oldu efendim... Aleksandra'mız... daha sonra Aleksandra oldu efendim, Aleksandra... Aleksandra'm... Aleksandra'mız... Aleksandra... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Aleksandra'm vardı... Bir gece karakolda... Biz karakolda bir gece. Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Ben jönpromiye-yim efendim, yirmibeş senelik jönpromiye-yim efendim... Yirmi lira gündeliğim var efendim, on lirasını alırım, on lirası içerde kalır efendim... Tiyat rodan kaçmıyalım diye efendim... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim... Bethoven, Şopenh, Şekspir büyük sanatkâr efendim... Ama bendeniz de haddim olmayarak icrai sanatkârım efendim... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim...

— Bu haplardan günde birkaç tane yutarsan ateşin hemen kesilir!

dim... Aleksandra'm. Bir gece
karakolda... Aleksandra'mız.
Sonra Aleksandra oldu... Ben-
deniz her gece içip içip... Jönp-
römiyeyim efendim... Yirmibeş
yıldır ...İcrai sanatkâрім... Ben-
deniz her gece içip içip ağlarım
efendim...

Adam ağlıyor, konuşuyor, ağlıyor konuşuyor... Sözleri hep bu onbeşyirmi kelime içinde dö-nüp dolaşıyor... Ama bu kelimeler her seferinde ayrı bir ayrıntılı anlam katarak, sanki büsbütün başka bir şey gibi anlatıyormuş gibi söylüyordu... Ağlıyordu durmadan, anlatıyordu durmadan...

Delikanlı onun niçin ağladığını anlamıştı artık.

— Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim...

— Anlıyorum efendim...
— Aleksandra'mı... Aleksandra'mız... Aleksandra... Bendeniz...

— Anlıyorum efendim...
— Bethoven de, Şopen de...
Ama ben de... icraf...

— Anlıyorum efendim...
— Yirmibeş senelik jönprömiyeyim... Yirmi lira... on lira sı içerde... Kaçmıyalım diye... Bendeniz her gece içip içip ağlarım efendim...

— Anlıyorum efendim...

***

Delikanlı uyanınca, evine ne zaman, nasıl geldiğini hiç hatırlıyamadı. Demek bütün bir gün

uyumuş... Akşam olmuş. Kalktı. Sakal tıraşı olacaktı, olmadı. Yıkandı, giyindi, çıktı evden... Sarı Tahsin'in meyhanesine yö-neldi. Daha erken, asmanın al-tındaki masalardan yalnız üçün-de müşteri var...

Tanıdık garsondan rakı istedi.
Garson,

— Meze? diye sorunca,
— İstemez! dedi. Yalnız rakıy-
la su...

Bu gece o da ağlıyacaktı...

Dirseğini masaya, başını avucuna dayadı. İyi... Üstüste iki kadeh içti... Ağlıyamadı... Dün geceki adamın dediklerini geçirdi içinden...

Sarı Tahsin önünden geçerken,
— Ne o oğlum Nuri, dedi, ne-
dir o?

Ağlamaya çalışan delikanlının
ancak gözleri dolmuştu.

Sarı Tahsin, delikanlının yanında bir sandalyeye oturdu. Anlamıştı onun ne yapmak istediğini. Yine Karadenizlice güldü bir güzel,

— Sen vazgeç, dedi, sen ağlı
yamazsın...

— Niye? Ağlarım işte...

— Oğlum, ağlıyamazsın... Ağlasan da onun gibi ağlıyamazsın, ayıp kaçır... O iş başka iş... O adam, yirmibeş yıldır ağlıyor be... Adamın mesleği ağlamak... Sen ağlıyamazsın... Adamın yevmiyesi yirmi lira, on lirası içerde kalıyor. Sen içtiğin rakının

parasını babandan alıyorsun...
Sen ağlıyamazsın...

Karadeniz dilinden gülüyordu
Sarı Tahsin ki, o gülüşe dayu
nılmaz.

— Hadi hadi, dedi, ye iç!.. Ne zaman gideceksen git Amerika'ya da, doktor mu olacaksın, mühendis mi, dön gel memlekete... O zamana kadar sağ kalırsam rakılar benden...

Kalktı Sarı Tahsin...

Delikanlı kadehi bir dikişte
yuvarladı.

— Bendeniz her gece içip içip ağlıyamam efendim, ağlıyamam efendim... diye tekrarlamaya başladı; ama ağlıyordu.

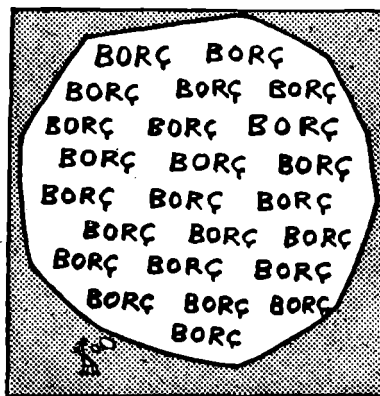
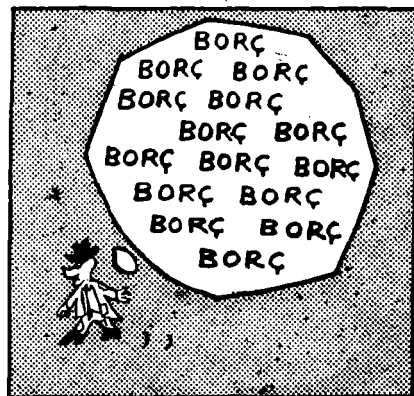
— Ağlıyamam efendim... İçip içip ağlıyamam efendim... deyip durmadan, boyuna ağlıyordu.

Bir rahattı, bir mutluydu...

— Benim Aleksandra'm yok efendim... Bendeniz her gece içip içip ağhyamam efendim... Bendeniz icrai sanatkâr değillim efendim... Yirmibeş senedir jönpromiye değillim efendim. Yirmi lira gündeliğim yok efendim. Patron on lirasını alakomaz efendim. Biz bir gece karakolda... Aleksandra'm yok efendim. Bendeniz içip içip ağhyamam efendim...

Ağlıyordu delikanlı.

Aziz NESİN

Yazılı!

PAZARTESİ :

Hürriyet gazetesinin «ekstra» sında (ekstra bildiğimiz gazete ilavesinin yeni adıdır) Alman kadınlarının özelliklerini anlatan bir yazı serisi başladı. Oradan öğreniyoruz ki «Alman kadını» dünyadaki kadınların bir tanesi imiş... Şöyle güzelmış, böyle çalışkanmış, hem de bilgiliymiş, ev işi, kültür, dans, neş'e ve düşündüğünüz her şey Alman kadınında... Almanya'da erkek nüfusu kadın nüfusundadır. Üç milyon az olduğu için Cermen kadınları kendilerini beğen-dirmek yolunda meziyetlerini ve marifetlerini artırmak zorunda-lar... Ne yapсын talihsizler!

Alman kadını için Türklerin düşünceleri zaten öteden beri olumludur. Tâ Ömer Seyfettin'in «Fon Sadriştayn» hikâyesin-den bu yana edebiyatımıza da geçmiştir Alman kadını medhi-yesi...

Fon Sadriştayn, Sadrettin a-dında bir Türktür. Önce İstan-buldan bir kızla evlenir; ama gelin hanımın aklı fikri gezme-de, eğlenmede, kumarda, dansta, gece hayatında... Sadrettin zaten zayıf nahif bir adam... Ne kese-si, ne sıhhati, bu hayata dayana-mamaz. Bir yandan borçlanırken bir yandan da ölesiyaşmış zaval-lı Sadrettin... Ama kariyi boşar, bir Alman karısı alır. İşte o gün bugün, bütçesi de düzelir, sıh-hati de... Yanağını sıkısanız, kan fışkıracak... Cüzdanına el atsa-nız, banknot hisirdiyecek... Fon Sadriştayn artık mutlu... Ve herkese:

— Bir Alman kadını alın azı-zim!.. diye öğüt verir durur.

Aradan kırk yıl geçmiş... Bakı-yoruz, ne Alman kadını değiş-miş, ne Türk erkeği, ne de Türk basını...

SALI :

Sarıyerli Naci Kara adında bir vatandaş minibüsle dolmuş ya-parmış. Minibüsü de daha yepyeni... Ama mübarek makine iki-de birde ve hem de müşterinin en cıvılcı zamanı bozulur. Mini-büs bozuldukça tabii sahibi de bozulur.

Ne yap-sın, Naci Kara? Araba-nın üstüne «Maşallah», «Nazar değmesin», «Bismillâh», «Allah buyuktur» gibi yazılar mı yaz-sın!.. Nâfile... Bu minibüste ka-tır inadı var. Tam yolun orta-sında zıkk...

Bir seferinde Naci Kara ilâ-lah demiş ve yemin etmiş:

— Ulan, demiş, eğer bir yerin-den verişürürsen at koşacağım...

Minibüste akıl var mı ki teh-ditten anlasın! Gene bir sefe-rinde tam yolun orta yerinde bozulmaz mı...

Naci Kara ibret olsun diye minibüse iki at koşmuş. Ve şim-di atlı minibüsü Sarıyerle Hisar arasında çocukları gezdiriyor.

Vaktiyle İstanbulda atlı tram-vay vardı. Herhalde o devre yetişenler atlı minibüsü yadırgamazlar. Hem de bunun teker-lekleri lâstik olduğuna göre za-mana (1964) ve zemine (asfalt) uymuş sayılır. Biliyorsunuz, işi ters tarafından alanlar için:

— Atı arabanın arkasına koş-mak... diye bir deyim vardır. Ama bazan işte böyle atı ara-banın önüne koşarsınız da gene de işlerin ters gittiğini göster-mekten başka bir işe yaramaz.

Demek ki ne arabanın önüne koşmalı atı, ne de arkasına... Kısacası atlı araba devri geçti, gitti... Bunu anlamak için atlı mininbüse bakmak yeter.

ÇARŞAMBA :

İzmir Fuarı açıldı. Ama açıl-ırken ne hikâyeler geçti. Bu yıl Demirperde ülkelerinden bazıları da pavyonlarını kurdular. Fuar sansür heyeti bu pavyonlarda çalınacak plakları bir iyi ince-lemiş ve Macar Pavyonunda çalınmak için hazırlanan List'in plakları ile Sovyet Pavyonunda çalınmak için getirilen Çaykovs-ki'nin plaklarını yasaklamış.

Bilindiği gibi List de, Çay-kovski de bu ülkelerin son re-jimlerinden nice yıllar önce ya-samış sanatçılar... Ve hergün eserleri bizim radyolarımızda çalınır durur.

Sansürümüzün aklına ne der-siniz? Anlaşılan bu sansür her «san»dığını düşünmeden doğru-dur diye ötürüme «sür»en cins-ten... Biraz sorup araştırma zah-meti yok mu canım?

Yok elbette... Cehalet oldu mu onlar yok olur...

PERŞEMBE :

Piyasayı ferahlatacak yeni ka-rarlar alınmış. N'ola bu karar-lar? Her zamanki gibi... Para basılacak, kredi dağıtılacak...

Eh... Piyasa ferahlıyacak ise mesele yok. Ama bir soralım kendimize: Nedir bu piyasa?

Çeşitli anlamlara gelir. Akşam üstleri gezmeye çıkmak için:

— Haydi biraz piyasaya çıka-lım, derler.

İtibarı düşen biri için:

— Onun piyasası kalmadı, de-nir.

Ortalıktan çekilen biri için:

— Ne o piyasada görünmüyor-sun, denir.

Piyasa mademki artık ferahlı-yacakmış, cümle piyasa düşkü-nüne müjde... Piyasaya rahat ra-hat çıkmak ve piyasada istedik-leri gibi volta etmek fırsatına gene kavuşacaklar Haydi bere-keket...

CUMA :

Piyasa deyince aklımıza geldi.

İstanbulda bir garip piyasa var-dır: Amerikan Pazarı... Veya nam-ı diğer Bitek's!

Gazetelerin yazdıklarına göre bu Amerikan Pazarında üstüne yabancı etiketleri ilâştirilmiş yerli malları satılıyorymuş. İn-celemeler (Ah bu incelemeler!) ve tahkikat (Ah bu tahkikat!) devam ediyormuş.

Onlar devam ededursun. Öte yandan bizim memlekette böyle üstüne yabancı etiketi ilâştiril-miş mallar piyasaya hâkim du-rumdur. Bakıyorsunuz Helena Rubenstein, Dior, Heim ve em-sali kokular ve çeşidine bin be-reket rujlar, kumaşlar, dantel-ler, aksesuar içinde bir yerli çiçek:

— Vay Brigitte Bardot'um be-nim memleket neresi? Sulukule mi, Samatya mı, Kasımpaşa mı, Yenisehir mi, Taşlıtarla mı?

— Şişlideki, Maçkadaki, Ayaz-pasadaki pek mi farklı benden?

— Yok be ruhum! Bizim için ne farkeder! Elbise Biteksten, kitap Sahafılardan, ev eşyası Bit Pazarından... Şu nankör dünya-da kendimiz eskidik, kullandığımız şeyin yenisini mi arıyaca-ğız?

Ve iki gönül bir olunca saman-lıkta bir seyrân, bir inceleme, bir tahkikat,, bir kovuşturma... Mallı polis yanında halletmiş!

CUMARTESİ :

Alman fabrikatörü Wolf yatı-na binip Türkiye'ye gelmiş. Gü-zel denizlerimize... Güzel güne-şimize...

Türkiye'de ne derlerse diyebil-irler ama, suyumuz, havamı-za, güneşimize bir diyecek var mı?

Yok... Yok... Onlara kimse bir şey diyemez. Hele bir Hamidiye, bir Taşdelen, bir Karakulak hiç-bir yerde yoktur... Âb-ı hayat... Terkos'umuz bile hele çeşme-den aktığı günler zemzem suyu sayılır. İki yudum içtin mi bir yudum ekmek yemiş gibi olursun. İşte Alman fabrikatörü Wolf da herhalde bunları düşünerek gelmiş cennet yurdumuza... At-mış Tarabya önlerine demiri... Gemisine zaten su lâzım. Hemen rıhtımdaki bir otelden su iste-miş:

— Hay hay... demişler.-

Uzatmışlar hortumları. Terkos suyu bu... Tam on beş galon su vermişler Alman'a...

— Hesap, demiş fabrikatör Wolf, borcumuz ne kadar?

— İki yüz lira!

— Şaka etmeyin, Almanyada bu parayla on beş galon su de-ğil bira alınır!

— Biz oru bilmeyiz, iki yüz papeli uçlan bakalım...

Ve böylece zavallı Alman, elli kuruşluk Terkos suyu içip iki yüz lirayı toslayınca Allah Al-lah deyip demirini almış, basmış gitmiş ufuklara doğru...

Şimdi umut ederiz ki her yer-de Türkiye'nin propagandasını yapıyordur:

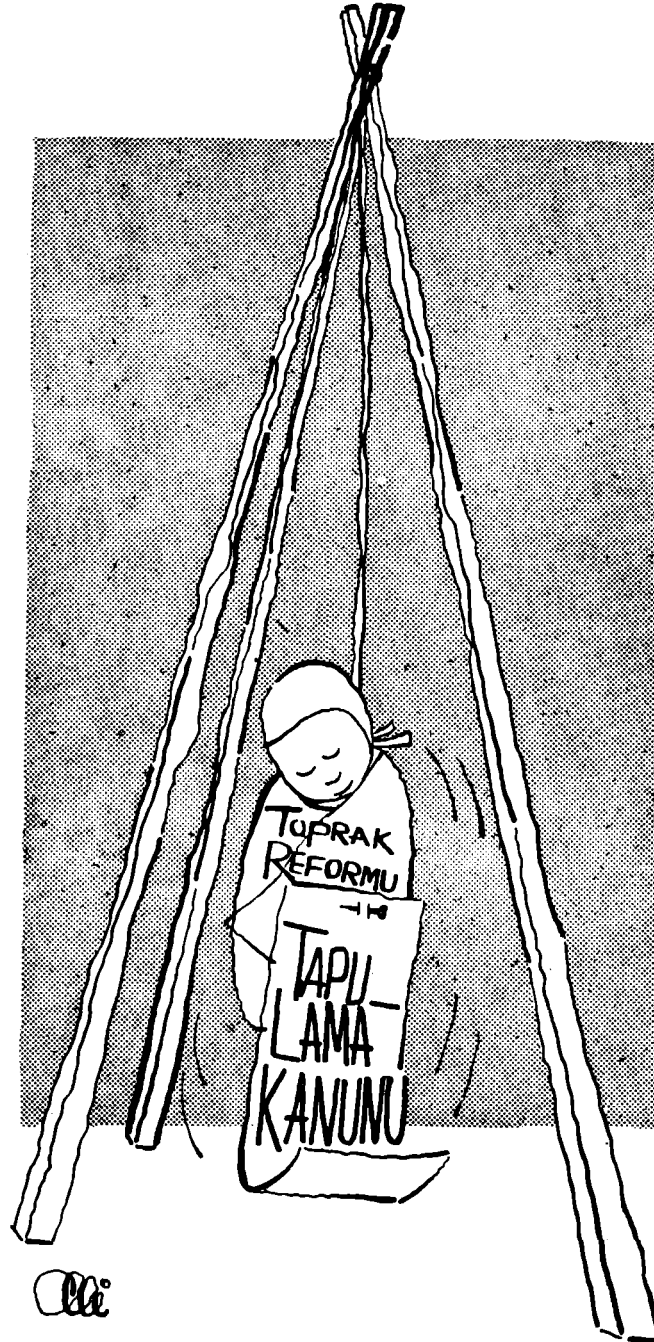
— Biraderlerim, diyordur va-tandaşlarına, Türkiyede ne den-niz, ne güneş, ne su!.. Hele su-ları öylesine kıymetli öylesine kıymetli ki bu güzel memleke-tin... Biradan pahalı. Hem içe-riken sarhoş olmasan bile parası-nı öderken sarhoşlamaktan kur-tulamıyorsun.

PAZAR :

İngiliz bandıralı Canberra gel-di limanımıza... Gazeteler:

— Bacasız gemi... diye yazdılar. İki bin turist getirmiş Can-berra... Yani bir yüzen şehir...

Bacasız ama bacaksız değil... Âdeta bir dev.

Yazısız

Esnaf — Tanrım! Şu Memet efendiye bir onüç ihсан et de borçlarını ödesin..

BEŞİRİ KAYMAKAMI

CUMHURİYET gazetesinin bir «Kendi kendimizi tenkid» köşesi vardır. Pek beğenirim bunu. Her Bakanlığın, her müdürlüğün, her fabrikanın, her ticaret evinin, hattâ her insanın, hepimizin böyle bir köşesi olmalı. Hiç olmazsa içimizden «Kendi kendimizi tenkid» etmeliyiz. Ama, söylemesi kolay. Buna kimse yanaşmaz. Buyurma koltuklarında değil, kapıcı sandalyesinde oturanların bile burunları, General De Gaul'ün muhteşem burnu ile Kaf dağı yarışır eder. Kıyamayız kendimize... Söylenmesi en güç söz şu iki kelimeciğdir insanoglu için: «Hakkın var!»

Geçen haftaki Cumhuriyet arkadaşımızda, çoğu tek sütuna dizilen bu tenkid, ayrı bir önem almış, çift sütuna dizilmişti, okuyucu gözünü hemen avlayan şu başlıkla:

Savulun, Bay geliyor!

Kamyon geliyor, tank geliyor, jet geliyor, kasırğa geliyor gibi bir şey...

Meğer bu gelen, öyle tehlikeli bir araç, korkunç bir âfet değil, bir kaymakammış.. Beşiri Kaymakamı!

Olay şu:

Beşiri Kaymakamı Bay Faik Kale, yanında Cumhuriyet Savcısı Nail Sucu ile yürürken, ilçenin ortaokul müdürü Bay Fehmi Kemer, elleri arkasında, selâm vermeden geçip gitmiş.

Kaymakam çok incinmiş anlaşılan. Okul müdürüne yazdığı resmi tezkerede şöyle diyor:

«Mahallin en büyük mülkiye âmiriyim..»

Doğru!

«Gerek bir memur, gerekse bir öğretmen olarak her hareketinizle örnek olmanız...»

Doğru!

«Nezakete kaidelerine herkesden fazla riayet etmeniz...»

Yine doğru!

«Hakkınızda tatbik olunacak

inzibati cezaya esas olmak üzere bu husustaki müdafanızın...»

İşte bu yanlış!

Cumhuriyet, olayı bir yönden alıyor ve öfkeli kaymakama ver yansın ediyor...

Ertesi günü baktık, Milliyet'de Çetin Altan arkadaşımız da Kaymakamı kaleminin şişine geçir-miş!

Şimdi bir «kendi kendimizi tenkid» de biz yapalım:

Kaymakam, elbet bulunduğu

bölgenin en büyük mülkiye âmiridir. Yanında, adaletin savunucusu ile yolda giderken, karşılaştığı hizmet arkadaşlarından bir nezakete selâmı beklemek hakkıdır elbet.

Yine kaymakamın dediği gibi, öğretmenlerimiz, elbet bulundukları bölgede nezaketleri ile örnek insan olacaktırlar. Çocuklarımızın öğretim ve eğitimi ile görevli bir okul müdürü, sokakta ellerini arkasına bağlamış, köy ağası gibi yürümez. Böyle yakışsız bir dalgınlığa düşmüş bile olsa, kaymakama, savcıya rastlayınca hemen biçime girmesi, tatlı, nazık bir arkadaş selâmı vermesi, resmi vazifesi olmasa bile sosyal vazifesi, medenî vazifesidir.

Kaymakamın buraya kadar hakkı var şüphesiz. Onun haksızlığı, giriştiği resmi muamele ile başlıyor. Hiç kimse, hiç kimseden zorla selâm, zorla saygı istiyemez!

Eğer o damgalı, o mühürlü tezkere yerine, Beşiri Kaymakamı, kırılmış bir gönül dili ile özel bir mektup yazsa, okul müdürünü uyarsa idi, elbet daha doğru, daha verimli bir iş yapmış olur, haklı olduğu bir sitemde, haksız durumuna düşmezdi.

Türkiye'nin geçirdiği gizli krizlerden biri de budur: Saygı krizi!

Kimse kimseyi saymıyor. Mahut Sertellerin «Resimli ay» dergisinde alınlarına «BATTAL» damgası vura vura Abdülhak Hamit'lere, Mehmet Emin'lere, Hamdullah Suphi'lere karşı açtıkları saygısızlık kampanyası artık bütün Türkiye'yi sarmıştır. Şu hale bakın ki, çocuklarımız sevgi, saygı duygusu vermekle görevli bir okul müdürü bile, içinde yaşadığı daracık çevrenin kaymakamını saymıyor.

Dil kurumu, günün birinde «Saygı» kelimesini Türkçe sözlükten çıkarırsa hiç şaşmamalı!

ORTAÇ

El falı

— İstikbalini karanlık görüyorum!.

O GÜN hava oldukça sıcaktı. Bu sıcakta nefes almak bile zorlaştığı için, İstanbul'lular kendilerini deniz kenarlarına atmışlardı. Öteki plajlar gibi Florya plajının da bütün kabineleri tutulmuş, hattâ deniz mevsiminin az çok geçmiş olduğunu söyleyenler bile, Florya'ya bugünkü rağbetten şikâyetçi hale gelmişlerdi. Denizde birbiriyle şakalaşan gruplardan başka, kumların üstüne uzanıp boylu boyunca yatanlar da, yazın son günlerinden bir şeyler elde etmeye çalışıyorlardı.

Aile kabinelerinin bulunduğu tarafa, nedense fazla rağbet vardı. Kalabalığın büyük kısmı, o yana yığılmıştı.

YAZIN Son Günleri

Adnan Veli

Türkân'la Nejat, kumların üstüne yüzükoyun yatmışlar, aşklarının en güzel günlerini yaşıyorlardı. Yanbaşılarına bir yahudi ailesi yerleşmişti. Biraz daha geride, Mevlânakapı argosuyla konuştuklarına göre, bitirim oldukları anlaşılan bir delikanlı grubu vardı. Tam kalabalığın ortasında, İstanbul'lu olmadıkları yüzlerinden anlaşılan, üç yerli turist yerleşmişti. Bunlar ilkin, uzun paçalı donla denize girmek için direnmişler, fakat Ali İhsan Göğüş'ün sırtını okşadığı bir turizm polisi, bu halin, memleketin yüksek menfaatlerine aykırı olduğunu bildirince, mayo karaborsacılarının epice çetin geçen bir pazarlıktan sonra, birer mayo kiralamışlardı. İçlerinde en safı, Derinlik Köyü'nün muhtarı Durmuş'tu. İstanbul'a ilk gelişi olduğu için, burada gördüğü açık saçıklığa şaşırıp kalmış, böylelikle demokratik düzenin, ne derece üstün bir idare sistemi olduğunu da anlamak imkânını bulmuştu.

İkide bir, yanındaki Rıza'yı dürtüyor:

— Beri bah, len, diyordu. Şu yana bah.. Besbelli, İstanbul'un, gayrı hiç bi ayıbı galmamış. İstanbul'da selbeslik ziyadedir deyî ağınatırlarını emme, Cehende mi de bu gader unutmak olur mu a canım?.. Gıbrıs'ı gaybedeceğimiz.. Helbette gaybederiz. Böyle oluncak, insan Gıbrıs'ı değil, gendini bilem gaybider.. Besbelli bu taraflarda hoca gıtlığı başlamış!

Rıza, onun bu lâflarına karşı gülümsedi:

— Sen uyuyon mu oğlum, dedi. Demokrâside gadın milleti, yaz gış cıbilah olur. Gadından yana demokrâsinin ayıbı, bizim köyün ayıbına benzemez. Bizim köyde başını açmak ayıptır, İstanbul'da gapamak... Bi Dünya gazatası al da okut inanmıyosan!

— Bu garılar camiye gitmez oğlum..

— Namazı evde mi gılar?..

— Bunlar namazı evde gılar, kumun üstünde gılar, aile gabi-

nesinde gılar, turistik otelde gılar, hattâ taksi tofollinin için de bilem gılar!

— Beri bah Rıza.. Bunların beline bi dolanması kaç gayme dutar?

— Bahalı dutar..

— Ağnadık,, Kaç gayme?..

— Yüzü aş..

— Bi dolanması yüz olursa, gayrı üst yanına varmak için mâfolduk dimektir.

Öteki külhanlılar grubu da, Nejad'ın nişanlısı Türkân'ı uzak-tan uzağa kestiriyordu.

Salyangoz Tevfik, Zebani Ahmed'e dedi ki:

— Ulan Batı Kültürü görmedin mi sen hiç?.. Yanında erkek olan kadına bakılmaz, benim bildiğim..

— O senin dediğin Meşrutiyette olurmuş. Şimdi Hürriyet var.. Kıza gidip de, bir loportaş yapmaya kalksam, o zaman hakkın var. Ama ben sırf, göz teyemmümü ile onu derâğuş ediyorum.

— Ne ediyorsun, ne ediyorsun?..

— Derâğuş ulan..

— Yeşşşşeee!..

Türkân, işin farkında değildi. Yüzükoyun kumların üstüne abanmış, yanında kendi gibi yatan Nejad'ın gözlerinin içine bakıyor:

— Ah canımın içi, diyordu. Bilmezsün seni ne kadar sevdiğimi.. Bazen düşünüyorum da, ya Tanrı bizi ayırırsa, ya kader önümüze dikenli çalılar dikerse, ya ümitlerimizin güneşi birdenbire sönüverirse, ya hayatın unutulmaz anları bir nişyan perdesinin ardında kalıverirse, ya şu mesut dakikalar, şu mesut yaşayış hiç umulmadık zamanda tükeniverirse, ya şu gözgöze bakışlar karanlıklarda eriyiverirse, ikimiz de deli oluruz, öyle değil mi şekerim?.. (NOT: Bu cümlelerin iktibas hakkı mahfuzdur. Yerli filmcilere önemle ihtar olunur. A. V.)

— Tabii deli oluruz. Ama deli olunca, tımarhanede nasıl olsa buluşuruz. Onun için benim korkum yok.. Ben zaten, seni sevmek için yaratıldığımı biliyorum!

— Ah, bir de 64 Mercedes'imiz oluverse..

— Tabii.. Saadetimiz göklere ulaşır..

— Ah, bir de Amerika'ya kadar uzanabilirsek..

— Coşkunluktan çıldırırız..

— Ah, bir de oradan bir vizon uydurabilirsek..

— Artık dünyalar bizim olur.

— Ah, bir de Tarabya'da şipşirin bir villamız..

— O vakit havalarda uçarız.

— Ah, bir de pırl pırl bir gerdanlık..

— Seni kraliçeler kadar güzel yapar..

— Ah, bir de lâcivert bir kot ramız..

— Denizlerin fâtihi olur, Atlantik'te ceylân kesiliriz..

— Ah, bir de..

— Sey, nonoşum.. Benim karım iyice açtı. Ne yiyeceğiz?..

— Söyledim ya şekerim.. Çantada lop yumurta var, dedim. Salatalıkla domates var, dedim. Yetmez mi?..

— Plân gerçekleşinceye kadar, yeter elbet..

Delikanlı çantaya uzandı. Kız da yanağını kuma dayadı..

O sırada, aile kabinelerinin bulunduğu taraftan bir çiğlik yükseldi. Bir kadın, avaz avaz haykırıyordu:

— Utanmaaaaaaz!.. Reziiiiil!.. Ne hakkın var herkesi rahatsız etmiye?.. Ondörtler'den mi sandın beni?.. Her bir şeyimi kolluyorsun?.. Pulis yok mu puliis?.. Lütfen koşun, burada bir ahlâksız var..

Kapı tarafından, gürültüyü duyan bir polis memuru koşmaya başladı. Mayolu erkekler, plaj hademeleri de polisin peşine takılmışlardı. Kadın, mütemadiyen bitişik kabineyi işaret ediyor:

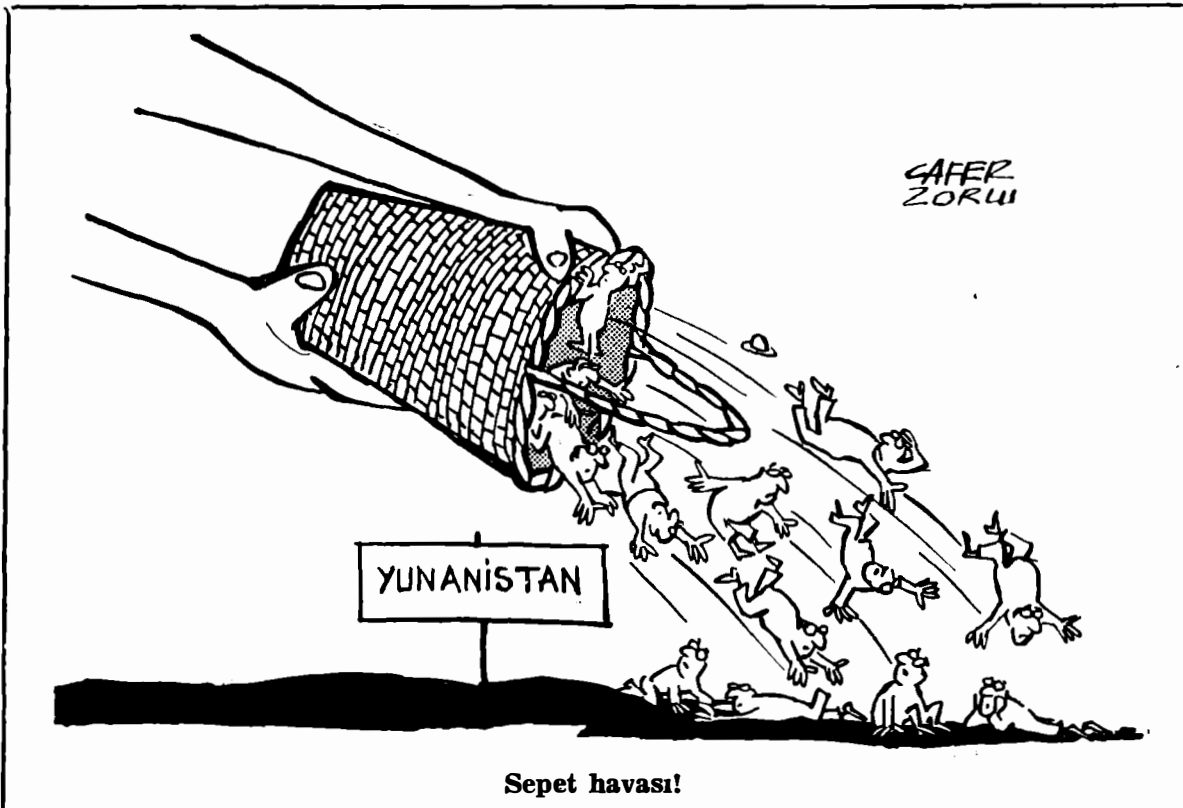
— Yakalayın utanmazı, tutun, diye çırpınıyordu.

Polis, nefes nefese kadının yanına geldi:

— Ne oluyor bayan?.. Niye bağıriyorsunuz?.. dedi.

— Ayol ben bağırmıyayım da, kimler bağırsın?.. Şu bitişikteki herife baksanıza..

— Hangi bitişikteki?..

Seper havası!

— 26 numaradaki..

Polis, o tarafa doğru başını çevirdi:

— Şu kabinedeki mi?.. Ne yaptınız size?..

— Ayol, daha ne yapsın?.. Gözünü deliğe uydurmuş da, bizi seyretmeye kalkmış utanmaz.. Bari bir şey yapsak.. Arkadaşım Sedat beyle, çıkaralım mı, çıkaralım mı diye konuşuyorduk. Sedat bey çıkar diyordu. Ben çıkarmam diyordum..

— Haaa, yani Kıbrıs işini konuşuyordunuz, öyle mi?..

— Tamam memur bey.. O meseleyi konuşuyorduk vallahi..

Polis, kadının gösterdiği kabinenin kapısını vurdu. Orta yaşlı, şişmanca bir adam açtı kapıyı. Memur:

— Beyfendi, hakkınızda şikâyet var, dedi. Siz bayanı, tahtanın deliğinden gözetliyormuşsunuz.

Adam, kaşlarını çatı:

— Asıl ben onlardan şikâyetçiyim, dedi.

— Canım, siz niye şikâyetçi olacaksınız beyfendi?.. Onlar kendi aralarında konuşuyorlarmış.. Dış politikadan bahsediyorlarmış..

— Dış politikadan mı?.. Valla hi de yalan, billâhi de yalan.. Katiyen dış politikadan bahsetmiyorlardı.. Tam tersine iç politikadan bahsediyorlardı. Yatırım da yatırım, diyorlardı.

— İyi ama, onların hareketi, Ceza Kanununun hiçbir maddesine sığmaz..

— Peki, nereye sığar?..

— Nereye sığdığını tâyin etmekle görevli değilim ben.. Ama siz, budak deliğinden, bitişik kabineleri nasıl seyredersiniz? Memleketin turizm dâvasını nasıl baltalarsınız?.. Bunlar gazeteci olsa, üstelik sosyal adalet taraftarı olsa, belki o zaman sizin hareketiniz affedilebilir. Ama bu mâsum yurttaşların o tarakta da bezleri yok. Beyim!.. Yaptığınız iş, kabinenin dokunulmazlığını zedelemiştir. Buyurun karakola..

Adam boynunu bükü. Gömleğini sırtına geçirirken kendi kendine söyleniyordu:

— Bereket versin, herifin kabine dediği, plâj kabinesi.. Yoksa temelli hâpı yuttuğumuzun resmiydi.. Buna da şükür..

Adnan VELİ

E ne zannetmiştin ki?

Büyük bir müessesenin hukuk müşaviriydi. Dertleniyordu bir gün.

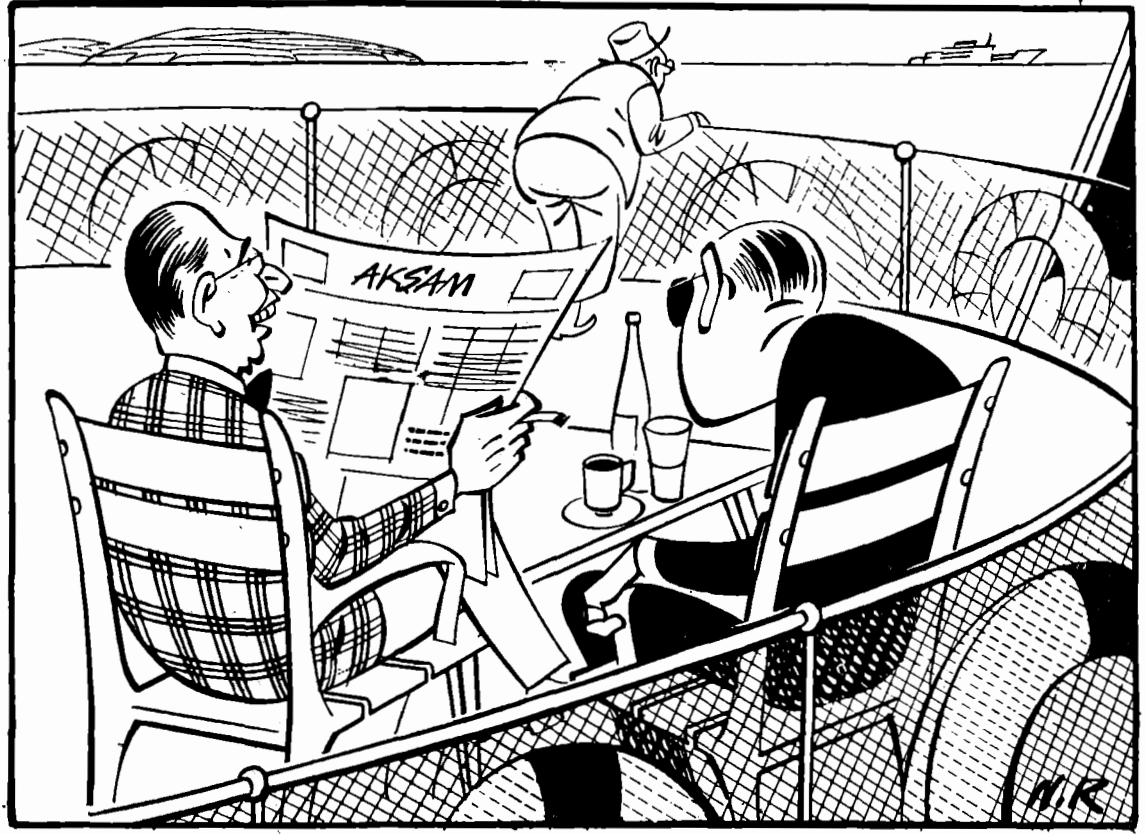
— «Yahu» diyordu. «ben hukuku bitirdiğim zaman, hukuk benim kafamda büyük bir mefhumdu. Meğerse hukuk, şimdi anladım, personel müdürü Ali bey ne diyorsa oymuş..»

Niye başka şey zannettin ki üstad?..

Fark tavukta!

İsrailde, mendil kadar ufacık İsrailde, 350.000 tavuk varmış.. Türkiye'de de 35.000. Ürün satatları diye bir saat var, ıslah evinden çıkmışlar gibi ıslah edilmiş radyomuzda, ve ben o ürün saatlerini dinliyorum. Siz dinliyor musunuz?.. 350.000 ve 35.000.

Tabii bunca fark sade... tavuk babında!.

— Bütün dış politikamızı çeviren İnönü... Peki, Feridun Cemal ne?..
— Bakan!

Sansür hikâyeleri

Valla billâ inanılmıyacak hikâyeler. Bu hikâyelerin içinde bütün resmi makamların payı var.

Bir filmde, bir katil öldürmek istediği adamı nihayet yakalıyor ve — «Ülan» diyor, «nihayet seni elimle geçirdim.»

Sansürün direnmesi: ..

— «Efendim, çok kaba konuşuyor.. Olmaz!»

Bi'sey merak ediyorum, sansür teyzemiz. Acep senin nezaket edebiyatında katiller, avlarını yakalayınca:

— «Beyefendi, canım efendim, sizi yakınınızda görmekten şerefyaboldum. Lütfen size lâıyk olmıyan şu bıçağı, nâzik teninize sokmama, yüksek müsaadelerinizi rica edebilir miyim» mı der?..

***

Bir filmin jeneriği küçük harflerle yazılmış.

Sansürün fermanı:

— «Değişsin. Büyük harfle yazılsın!»

Ve danıştaya dayanuncaya kadar, film aylarca piyasaya çıkamamış.

Ah amatörler, işgızar amatörler, ukala amatörler, her yere sızan,

her bilmediği işe burnunu sokan, her heyete dahil olan amatörler, vatan size..

***

Başka bir filmde bir kız mutfağa gider. Arkasından sevgilisi onu izler. Muhabbet etmeğe başlarlar. Derken mutfağın kapısı açılır, istenmeyen bir şahıs görünür. Sevgilileri muhabbetlenmiş görünce:

— «Aaa... der, bilmiyordum...»

Sansür teyze'nin direnmesi:

— «Öyle demıyecekti, buraya limonata yapmağa geldinizi sanıyordum.»

Ver bi limon sansür teyze be... Ver!.. Artık diyalogları da sen yazmaya kalktıktan sonra, mesele yok!

***

Az mı?..

Bir konuşmadan:

— «Efendim, fark şu... 27 mayıstan önce değerler kolay inkâr ediliyordu, 27 mayıstan sonra güç in-

kâr ediliyor! Fark bundan ibaret!..»
Az mı?..

«Conqueror yani Fâtih»

Burda durmadan sinema konuşuyoruz. Mazur görün, yeni keşfettik... Bir senaryo. Avrupahlar tarafından yapılmış. Belki adamlar yazanına bir milyon lira vermişler paramızla, eğer daha fazla değilse...

Siyah melek filminin senaryosu, Bizansın düşüşünü canlandıracak olan.. Mister Thrumbo, denen meşhur bir senarist tarafından yazılmış. Amerikalı senarist..

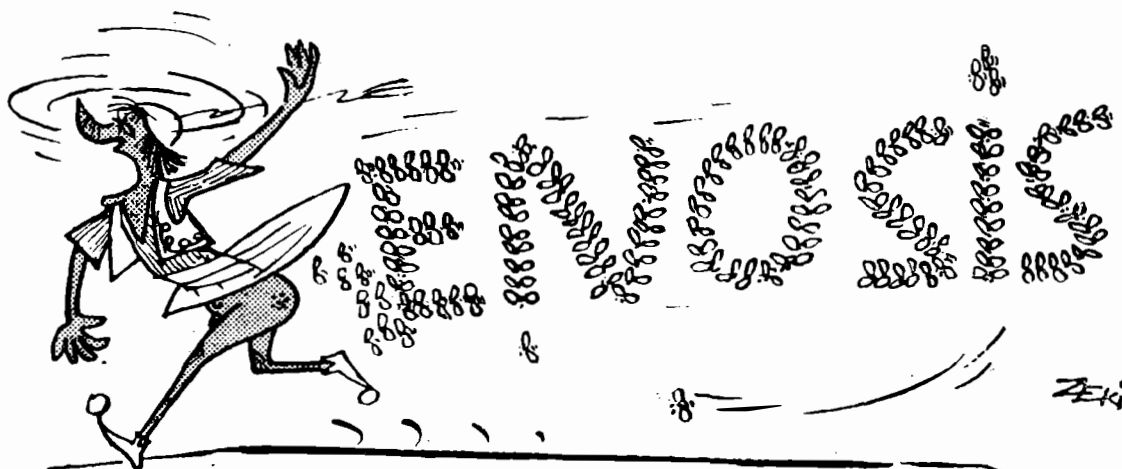
Zağanos Paşa, genç imparatorun çadırına dalıyor. Bırakın ki dalmaz. Protokol o zaman pek şiddetliydi..

— «Conqueror» diye hitabediyor efendisine, yani Fâtih..

Bir ufacık teferruatı ıskâ geçiyor Thrumbo: İstanbul henüz fethedilmediğinden II İnci Mehmed henüz «FÂTİH» ünvanını almamış!

İşte, reklâmımızı edecek, reklâmımızı edecek diye bize göbek atıran, İstanbul'da çevrilecek film bu ayarda, ancak bu ayarda.. Yalnız bu teferruat eğer teferruat ise bu - bahis konusu diil, topuyla tilmüyle bu ayarda!

Kıbrıs sarhoşu:

— Haaayt... Var mı bana yan bakan?..

İşcan — Bundan daha güzel turistik manzara olur mu?!

İç güveysi

Zengin kız avcı için bir kekliktir, çulluktur.
Çok kimseden duyarsın: «Evlilik mutluluktur.»
Oysaki öz görevin basbayağı kulluktur:
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar.

Hele senden-ufacak bir kımıldama sezsın;
Denize gidemezsin, kulübe gidemezsin.
Dinlenme, iç huzuru evdeymiş. Ne demezsin?
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar.

Kır yasak, cadde yasak, dostlarla sohbet yasak.
Sol omuzuma soğan, sağ tarafa sarmısak.
Sanırım daha fazla çile çekmez bir Tutsak;
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar.

Güvensiz kimseymişim yetmiş olsa da yaşım.
Bir maksada matufmuş, giyinişim, traşım.
Eve getirdiğimden çok fazlaymış maaşım;
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar.

Öğretmeni; annesi. Bu ne çeşit öğretim?
Kontrolle tâbidir, her sözüm, hareketim.
Dışarda muhbirler var, evde sıkı yönetim;
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar.

Yabancı kadınları görmek kimin haddine?
Resmine bakmak bile memnû, değil kendine.
Öyle bir hışmı var ki gâvuru sokar dine;
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar.

Dertli hava çalarım, Aşık Garip sazıyım.
Ben sanki koca değil, bir koca enkazıyım.
Bir gün kızıp kovsalar evden dünden razıyım;
İçi beni yakıyor, dışı âlemi yakar!..

Salâhattin KUTLU

— Oğlum şu fırına yana

Teşhis!

Yaşlı doktor, doktorluk mesleğine yeni atılan oğluna öğüt veriyordu:

— Küçük şehirlerde, müşterilerle karşı takip edeceğin bir yol vardır. Onların alışkanlıklarını, endişelerini, korkularını gözönünde tutmalısın.

— Peki baba.

— Meselâ bir hastanın odasına ilk defa girdiğin zaman, etrafta bir yığın boş şeker kutusu görürsen; hastalığıyla, çok şeker yemesi arasında ilgi kurabilirsin.

— Evet baba.

— Şimdi şu adrese git. Hastan, genç ve güzel bir kadındır. Gözlerini dört aç.

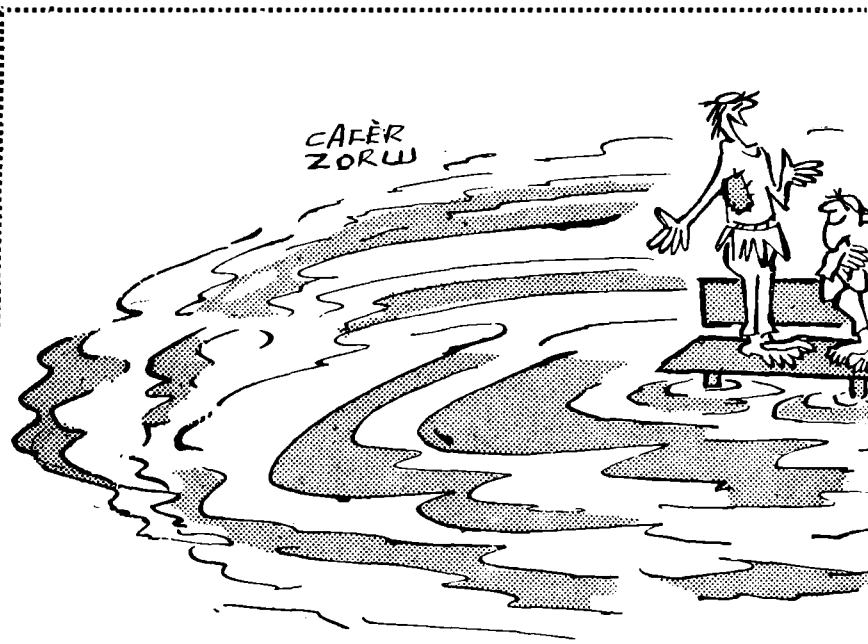
Delikanlı adresi aldı, çıkıp gitti. Akşamüstü eve döndüğü zaman, babasına,

— Söylediğin gibi yaptım, dedi. Hastaya esash bir rahatsızlığı olmadığını, sadece politikayla fazla ilgilendiğini anlattım.

— Peki ama, politikayla ilgilendiğini nereden anladın?

Genç doktor gülümsedi:

— Bunu bilmiyecek ne var? Bir aralık termometre elimden düşmüştü, almak için yere eğildim, parti il başkanı karyolanın altına büzülmüştü.

— Farzet ki Ada

la yağmur yağdı...

er... Bir ekmek alayım!..

Monokini

Polis, açık saçık bir mayo ile plâjda dolaşan güzel bir genç kıızı durduttu:

— Bu ne rezalet.. Şu giydiğin sözde mayo ile plâjda dolaştığını an-nen görse ne der, onu merak ediyorum!.

Genç kız, dudaklarını ısırıldı:

— Aman, kıyameti koparır, çünkü bu onun mayosudur!.

***

Son söz

Plâjda karşılaşmışlardı. Neriman, Aysel'in yüzüne bakarak sordu:

— Ne o Aysel, seni bugün biraz sinirli görüyorum.

Aysel, içini çekti:

— Sorma kardeş.. Dün gece benimkiyle kavga ettim.

— Amaan, üzüldüğün şeye bak, kocasıyla kavga etmeyen var mı şimdi?..

— Oyle ama, Nerimancığım benimki çok aksı, çok inatçı.. Hiç altına kalmaz.. Hep son sözü kendisi söyler.. İşte dün gece de öyle oldu..

— Peki, ne için kavga ettiniz?

— Unuttum, vallahi, önemsiz bir şeydi.. Doğrusunu istersen ben haksızdım, fakat son sözü o söylememeli.

— Evet, son söz olarak ne dedi?

— Her kavgada olduğu gibi yine «haklın var karıcığım» dedi.

— Eeeeh, kırk yılda bir ben de berduşluğun safasını süreyim!

Fesleğen ekdim

Fareler yol yapmadan kesiver sakalını!

Her yere dâvet etme siyaset çakalını!

Elekleme mi lâzım her ensesi kalın'ı?

Söz sahibi olamaz artık alnı sakarlar!

Başarının formülü hatâyı saklamak mı?

Halk bunu sezmiycek kadar bön mü, ahmak mı?

Maksat üzüm yemek mi, bağcıyı haklamak mı?

Körleri dövüştürür, açığözler, bakarlar!

Bir şeyler bekliyoruz gözlerimiz enginde,

Yıllar hep birbirinin biçiminde, renginde,

Senin olsun sazın da, sazenden de, çengin de!

Naz yapan nazeninden âşıklar da bıkarlar!

İnan öz yok çoğunun plânda, sözünde,

Bir gün gerçek sillesi şaklar kulak tözünde!

Dünyayı boynuzunda taşıyan öküzün de

İmkân olsa boynuna bir çingirak takarlar!

Balla sarmısak aşı miğdeyi bulandırır,

Onlar köylüğü değil, Şeytanı da kandırır,

Vicdanları katkılı bir sıvıyı andırır,

Her şekle girmek için her boy kaba akarlar!

Bilgi tohumu saçtık, softa ayrığı çıktı,

Biraz sürat istedik «Bekle!» buyruğu çıktı,

Arsıyan diye yapıştık, tilki kuyruğu çıktı!

Hepsi ateş olsalar cürmünce yer yakarlar!..

Salâhattin KUTLU

yaşıyoruz!..

GENÇ kadının eline büyük ve dört köşe bir zarf vermiştiler. İçinde piyasaya son çıkan en müstesna plâklar vardı.

— «Bir bey getirdi efendim...»

— «Yoksa bir uşak mı?...»

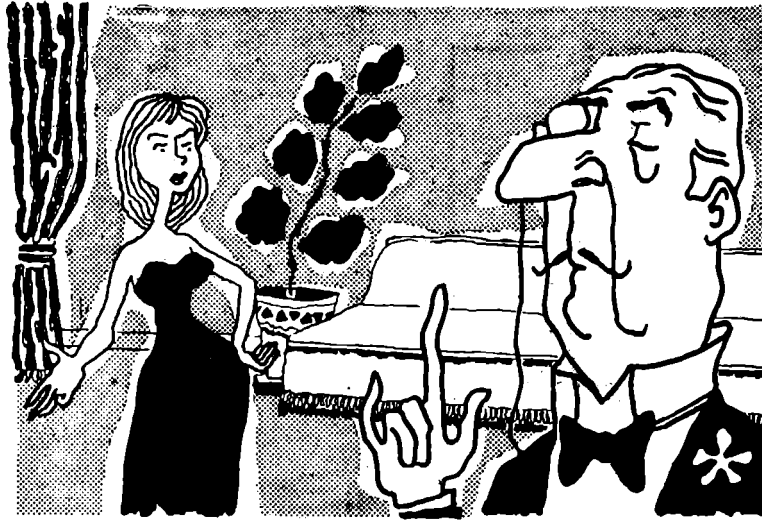
Kapıcı müteredditti:

— «Zamanımızda beyleri uşaklardan, uşakları da beylerden ayırdetmek öylesine güçleşti ki...»

Zafrın üstündeki yazıya baktı. Kararlı, çevik, zarif ve çok işlek bir kaligrafiydi bu. Kendi ismini gönderilmişti emanet.

Ertesi akşam aynı meçhul şahıstan bir paket daha geldi... Bu seferki Leonor Fini tarafından resimlenmiş bir Baudelaire'di.

Doğum günü gelen sepet ise

Beriki, boşluğa kucaklamak istiyormuşçasına iki elini birden gökyüzüne doğru kaldırmıştı;

— «Yıldızlar sevişmemizi mu-kadder kıldıktan sonra isim zikretmeğe ne lüzum vardı... Nasıl olsa sevişecektik.»

***

Ve seviştiler.

İlk haftaların her bakımından eğlenceli ve oyalayıcı geçtiğine şüphe yoktu. Erkeğin, kendine mahsus bir takım garip huyları vardı. Ukalâ bir tesir bırakmak-sızın konuşmasını, budala olmak-sızın susmasını biliyordu. Mütecessis sualler karşısında şaşırıyordu, verdiği kaçamak cevaplar bile tatminkâr oluyordu çoğu zaman. Teferruat üzerinde lüzumundan fazla duruşunda bile kişisel bir özellik mevcuttu.

Genç kadına bir şey söylememişti... Kendi bile farkında değildi belki... Ama sevgilisinin hayat tarzına yepyeni bir istikamet vermeğe başladığı muhakkaktı. Beriki de elinden tutulup istikbale yöneltilen bir çocuk gibi uysal davranıyor, çeşitli tavsiyeleri yerine getirmek bakımından da âdeta zevk duyuyordu.

Şu şöyle değil de böyle mi olmalıydı?... Hay hay... Fakat niçin?... diye sormağa lüzum görmeksizin söyleneni yapmağa çalışıyordu sadece.

— «Bir insanın aklına gelen ilk şeyi söylemesi kadar saçma bir şey yoktur...» diyordu erkek. «Herkesin kullandığı tâbirleri tekrarlamak, herkesle aynı seviyeye düşmekten farkısızdır. Lüzumsuz cevaplardan kaçınmak, yersiz sualler sormak zorunda kalmamak için de en iyi çare susmaktır. Müdahale etmek karşımızdakinin gevezeliğini büsbütün arttırmaktan başka hiçbir işe yaramayacaktır. Topluluktan ayrılmak, daima dikkati çeken ayrı bir insan olmak istiyorsan yalnız gıda rejimine değil gramer ve lûgat kaidelerine de önem vermeğe mecbursun. Aşağı tabaka ile yukarı tabaka arasına sıkışıp kalan bir sınıftır. Buna orta tabaka diyoruz... Diğer bir deyimle mânasız, hüviyetsiz ve çekilmez insanlar sınıfı. Böyle bir duruma düşmemek için topluluk denen çemberi yarmak, kalabalıktan ayrılmak, mutad dışı bir insan olmak şart. En şaşılacak şeylere bile katiyen şaşmayacaksın... Elinde olmayarak şaşmak zorunda mı kaldın?... Belli etmeyeceksin şaştığını.»

Genç kadının yeni sevgilisine intibak etmesi için bir ay kâfi gelmişti. Şimdi tiyatroya gittikleri vakit, sahnedeki bir noktaya bütün balkon istediği kadar gülebilirdi... O sadece susuyor... ve bekliyordu... Kahkahaların bittiği yerde o tebessüm edebilirdi belki sadece... Olgun ve medenî bir kimsenin nükteyi tarttıktan ve iyice hazmettikten sonra gülmesi normal değil miydi?... O da böyle yapıyordu işte.

Tekerlemeleri, tekerrürleri ve kolay cümleleri topyekûn silip atmıştı hayatından.

— «Hanımefendi benimle si-

gel...bayılırım!

PİTİGRİLLİDEN: ADNAN TAHİR

başlıbaşına bir sürpriz olmuştu. Çekirdeksiz üzüm, mandalina, kiraz, muz gibi mevsim bakımından birbirine zıt meyvalardan başka bu sepette isimlendirilmeyecek kadar güzel ve değişik çiçekler de vardı.

Sepetin bir kenarına iştirtilen etiket mükemmel bir ipucu olabiliyordu. Hôtel Crillon'un antresindeki bu mağazayı Paris'in en ünlü çiçekçisi tutuyordu.

Doğum gününden başka turfanda meyvalara ve kıymetli çiçeklere meraklı olduğunu bilecek kadar kendisine yakın ilgi gösteren bu meçhul şahıs kimdi acaba?... Muhakkak öğrenmesi lâzımdı.

— «Bu sabah bir sepet aldım... Siz görndermişsiniz... İçinde mevsimsiz meyvalar...»

— «... Ve isimsiz çiçekler kokteyli...» diye tezgâhtaki kız cümlelerin sonunu tamamlamıştı.

— «Sipariş sahibinin kim olduğunu öğrenebilir miyim?...»

— «Sepetin içine kartvizit konmamışsa şayet, söylemeğe mezun değiliz... Bizi mazur görmelisiniz efendim...»

Daha ziyade prenslere, prenseslere ve diplomatlara servis yapmağa alışık olduğu için müsteriyi kalb kırmaksızın da rûfûze etmesini bilen çiçekçi böyle söylemişti ama, dudaklarının ucuna müsamahakâr bir tebessüm kondurmaktan da geri kalmamıştı. Muayyen bir ücret mu kabilinde suç ortaklığına derhal razı olacağı muhakkaktı.

Genç kadın çantasından aldığı bir avuç gümüş parayı çiçekçi kızın avucuna gürültüsüzce aktardıktan sonra eldivenlerini tezgâhın üzerine bıraktı ve Con corde meydanına çıktı.

Çiçekçi kız peşinden koşuyordu:

— «Eldivenlerinizi unutunuz hanımefendi... Sorduğunuz isim Baron Phanegan'dır.»

Phanegan... Gayet dikkate de-

ğer bir adamdı bu. Ona Epy Club'te ve Galerie Charpentier'de çok rastlamıştı. Bir Hindîçini lokantasında da birbirine çok yakın iki ayrı masada oturduklarını hatırlıyordu. Sonra, kaplumbağaların aşk hayatı ile ilgili dökümanter bir filmin özel gösterilişinde de karşılaşmıştı.

Otuz beş yaşında iri, uzun boylu bir adamdı. Biraz snobtu ama yakışıklı olduğu inkâr edilemezdi. Günde iki defa yıkanıp üç kere traş olduğu söyleniyordu. Gömleklerini ütü için Londra'daki kolacısına gönderiyor, yakasından da Lions Club'un rozetini eksik etmiyordu. Hâlâ Oxford tipi kravatlarda ısrar edişinde bile ayrı bir şahsiyet iddiası vardı.

— «Kimin tarafından geldiği belli olmayan o hediyeleri durup dururken göndermiş olamazsınız tabii... Maksadınız neydi?...»

— «Sizi sevdiğimi başka türlü anlatamazdım ki size... Sokakta giderken kadınların yolunu kesip «Hanımefendi benimle sinemaya gelmek ister misiniz?...» formülüne başvuracak tiplerden değilim herhalde değil mi?...»

— «Peki ama isminizi gizlemeğe ne lüzum vardı?...»

Telefonlar sıcakta çalışmıyor. — Gazeteler —

Halit Şekerci

Yazısız

nemaya gelmek ister misiniz?...»
diyenlere yukardan aşağı bir bakış
vardı... Aman Allah...

***

Mehtaplı bir gecede kadın aş-
ka gelmişti. «Tapıyorum sana...»
diye inleyerek erkeğin boynuna
sarıldı. Beriki kaşlarını çatı:

— «Çok yanlış bir lâf ettin yi-
ne... Herkesin düştüğü hataya
sen de düşüyorsun... Dünyada
yalnız Tanrıya tapılır... Sen bir
erkekten ancak hoşlanabilirsin...
Şampanya içerken de dikkat et-
tim. Her yudumdan sonra bayı-
lıyorum bu içkiye diyorsun. İn-
san içkiye bayılmaz... Sadece
zevk alır...»

Genç kadın bu tavsiye ve ikaz-
lar konusunda bir noktaya ka-
dar zorluk çekmeksizin gelmiş,
fakat bu noktadan öteye geçe-
mez olmuştu bir türlü. İngiliz,
gerçi yakışıklı, sıhhatli ve sport-
men bir adamdı ama aşk konu-
sunda bütün bunlar yeterli birer
meziyet değildi herhalde?... Dai-
ma dikkat edilmesi gereken çe-
şitli meseleler canını sıkmağa
başlıyordu yavaş yavaş. Ne de-
meli ne dememeli?... Ne etmeli
ne etmemeli?... Aklına bir soru
geliyordu... Sormalı mıydı sor-
mamalı mıydı?... Kendisine bir
soru soruluyordu... Cevap ver-
meli miydi?... Vermemeli mi-
ydi?... Herkes basarken kıkılgayı
o kötü kötü düşünüyordu: gülmeli
miydi gülmemmeli miydi?... Gü-
nün birinde evlenmesi de bahis
konusu olabiliirdi bu adamla...
Ne yapmalıydı?... Evlenmeli mi-
di evlenmemeli miydi?...

— «Koca olmağa namzet her
erkeğin değeri bankadaki hesabı
ile eşit orantılıdır» diyen bir ar-
kadaşını hatırlamıştı birdenbire.
İngiliz bu lâfı duymalıydı... Hor
gören bir ifadeyle nasıl dudak
bükerekdi kimbilir?...

Sonbahar güneşinin artık yak-
mayan ışıkları altında vitrinlere
baka baka yürüyordu... Bir yan-
dan da düşünüyordu. Yönsüz ve
hedefsiz bir gezintiye çıkmıştı.
Vitrinlerden birinin aynasında
gözü bir delikanlıya takıldı. Pe-
şinden geliyormuş gibi bir hali
vardı yabancınn.

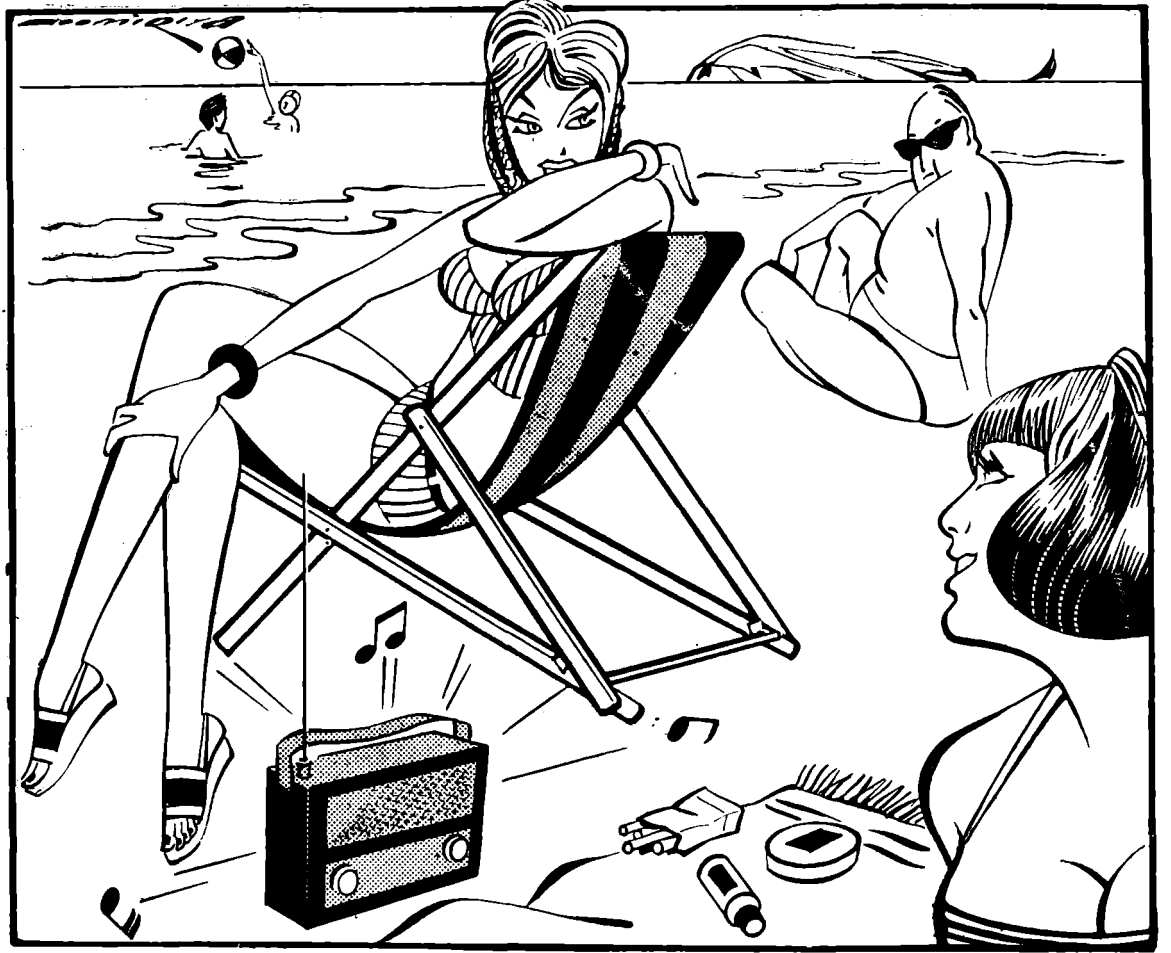
Kadın, bir sinemanın önünde
durarak afişlere bakmağa baş-
ladı. Beriki artık kararını ver-
miş bir ifadeyle yaklaştı. Kah-
verengi bir pantolon... siyah bir
ceket... uzun bir yaz mevsimine
zor dayandığı anlaşılan beyaz
bir çift pabuç... Solgun yanak-
lar... iki günlük sakal... elinde
de elde çok taşındığı için rengi-
ni kaybetmiş bir spor gazetesi...

Dişleri vaktinden evvel sarar-
mağa, saçları da vaktinden evvel
dökülmeğe başlamış zamane de-
likanlıklarından biriydi bu da.

— «Hanımefendi, benimle sine-
maya gelmek ister misiniz?...»
diye mırıldandı. «Yoksa bira iç-
meyi mi tercih edersiniz?...»

Genç kadın buz gibi bir ifa-
deyle yabancıyı süzüyordu. Ce-
ketinin mendil cebinde bir ta-
rak, bir dolmakalem ve bir kur-
şun kalem vardı. Ani bir kararla
tebessüm etti:

— «Biraya da bayılırım... Si-

— Öyle kaba, öyle cahil, öyle bayağı ki... Nasıl hâlâ zengin olmadığına şaşıyorum!..

nemaya da bayılırım... Gel...
Bütün masraflar benden.

Böyle söyleyerek delikanlıyı
kolundan yakalamış sinemaya
sokmuştu:

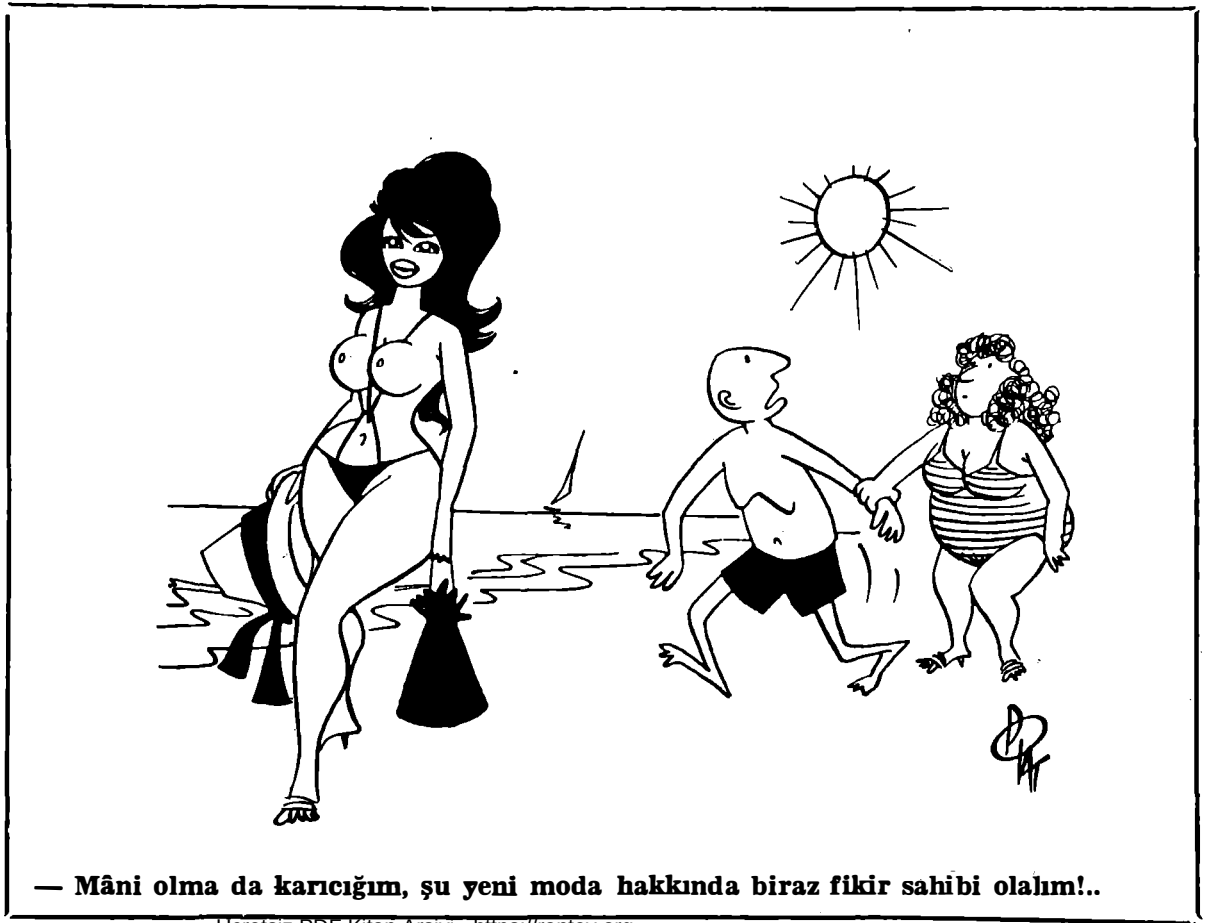
— «Sen burada bekle... Ben
bir loca bileti alayım.»

Çeviren:
Adnan Tahir

Karşılık

Yazıhaneye gayet genç, gayet güzel, gayet sarışın bir dilber
girdi. Büro şefinin karşısında, sanki film festivalindeymiş gibi
şöyle bir kırdı:

- İş arıyorum, dedi.
- Fakat, bizde size göze bir iş yok bayan!
- Siz bana iş verin, ne olursa olsun zararlı çıkmazsınız.
- Ne yaparsınız yani? diye sordu şef.
- Patronla evlenir evlenmez, sizi terfi ettirim!

— Mâni olma da karıcığım, şu yeni moda hakkında biraz fikir sahibi olalım!..

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sınar

Eski Türk Mizahı

Başyazı yazma zorluğu

İlk Türk Mizah dergilerinden biri olan (Çingiraklı Tatar) o çağda yazı yazmanın zorluklarını şu şekilde karikatürize etmektedir:

«Bir varmış bir yokmuş; vakıtle herifin brisinin bir gemisi varmış... Hayır, bu olmadı. Şimdi Şirketli Hayriye (O zamanlar Boğaz'a vapur işleten bir kurum) diyecek ki «Hah, bu taş banadır. Çünkü haniya efendim? Benim de gemilerim yok mu? Ama biz, Şirket değil de herif demişiz. Ne ziyarı var? Herif demek şirket demek değil ama, bunu kime anlatabilirsin? Bizimki mizah gazetesi olduğundan başımız derde girecek. Şikâyet edilip epeyi zahmetlere uğrıyacağız. En iyisi bunu değiştirmek...»

«Bir varmış bir yokmuş; vakıtle bir demirci sokakta bir nal bulmuş... Hayır hayır bu da olmadı. Bu sefer de tramvay şirketi (O zamanlar atlı tramvaylar vardı ve yabancı bir şirket tarafından yönetiliyordu.) idare meclisi reisi Karayanos Efendi üstüne alınacak «Nal dedi. Nal kimin olur? Atın. Atı nereye koşarlar? Arabaya? En çok kimin arabası var? Tramvay şirketinin? Tramvay şirketi demek kim demek? Ben demek?» Evet evet, Karayanos Efendinin de şikâyet etmekte hakkı vardır. En iyisi mi havadan sudan bahsetmeli...»

©

Korkuluksuz köprü

Aşağıdaki fıkra «Eski Türk Mizahı»nın sözlü varyantlarından biridir. Pratik halk zekâsının yobazlığa karşı isyanını belirtmesi yönünden de önemi bulunmaktadır:

«Yörükün biri bir gün, malını satmak üzere, kasabaya gelir. İşini bitirir; etrafı görmek için dolaşırken, birçok kimselerin kalabalık halinde, bir büyük kapdan içeri girdiklerini görür. Aralarına karışır. Meğer burası cami imiş ve içerde vaaz varmış. Yörük, bir kenarda oturup dinlemeğe başlar. Hoca kürsüde, ateşli bir dille, cenneti ve cehennemi anlatıyormuş. Cennete gitmek için, cehennemin üstüne kurulmuş kıldan ince, kılıçtan keskin Sırat Köprüsünden geçilecek. Cehennemde harıl harıl ateşler yanıyor. Yörük, dinler dinler; dayanamayıp hocaya sorar: «Hocam; bu köprü'nün etrafında korkuluk var mı?» Hoca, önce şaşırır, fakat kendini toplayıp «Hayır, yoktur.» der. Bunun üzerine yörük, çalınmaması için üst köyü dizinde tuttuğu pabuçlarını eline alır: «Öyleyse hocam vay haline senin; cevabını verir. Sen bu kocaman bedenle kendini şimdiden o ateşin içine düşmüş bil...» ve çıkıp gider.»

- Haydi söz ver de evlenelim güzelim...
- Bir defa da annemle konuşsanız..
- Konuştum... Sizi tercih ediyorum!..

Eski Şürde Mizah

Ahmet Haşim'e Nazîre

Ahmet Haşim, senbolist nitelikteki şiirlerini ilk yayınlamağa başladığı yıllarda, hayli hücumla uğramış, alay konusu olmuştu. Aşağıdaki şiir; onun sanat anlayışı ile alay etmek için yazılmış ve o zamanın mizah dergilerinden birinde yayınlanmıştır:

Ah bu akşam, bostanlar aman ne kadar güzel;
Fakat bülbül denilen şu mahlûk-ı müptezel
Niçin susmaz bir türlü, cır cır öter acaba?
Derviş isen mübarek, hani sırtında aba?
Eğer güle âşıkсан bel bağlama, yanarsın;
Bir gül için gel sakon, ağlama ha, yanarsın.

Oh bu akşam dereler kaymak tutmuş sıcaktan,
Süt kokusu geliyor her köşeden, bucaktan;
Sazlar açmış ağzını, karnı bükmüş boynunu,
Ahu gözlü bir kurbag gösteriyor boynunu.
Ah bu akşam gülüyor sular gölge içinde,
Kaşki balık olaydım nefti ülke içinde...

Ben bu akşam bağlarda yeşil kiraz topladım,
Kırmızıya boyayıp sevincimden hopladım...

Tarihte Mizah

Çap hikâyesi

BİRİNCİ Dünya Savaşı'nda Cemal Paşanın komutasındaki 4. Ordu ile Suriye'de bulunan emekli yarbaylardan Hamdi Bey, o yıllara ait askerlik anılarından birini şöyle anlatıyor:

«Cemal Paşa, bir ara, Arap gönüllülerinden meydana gelmiş birlikler kurmayı düşünmüştü. Hazırlıklar yapıldı, gerekli işlemler tamamlandı. Osmanlı Devletine gerçekten bağlı olan Araplar yok değildi; akın akın gönüllüler gelmeğe başladı. En büyük zorluk dil konusundaydı. Gelen gençlerden önemli bir kısmı türkçeyi ya hiç bilmiyor ya da pek az konuşabiliyorlardı. Bu sebeple onlara bir yandan askeri eğitim, bir yandan da dil eğitimi yaptırmak gerekiyordu. Erlere türkçe öğretirken, öncelikle, askerlikle ilgili terimleri ele alıyorduk.

Çat pat türkçe kıvrımağa başlamış ilk gönüllülerden bir bölük kurmuştuk. Ben, o vakitler üstegmendir; bölüğün yetiştirilmesi işi benim komutama verilmişti. Bir yandan yürüyüş talimlerini yapıyor, öte yandan onlara mazeret silâhının niteliğini, parçalarını, özelliklerini öğretiyordum. Arap erlerini en çok yıldıran şey silâhı söküp takmak, söküp takarken her parçanın adını teker teker saymak; hele künyesini söyleyebilmekti.

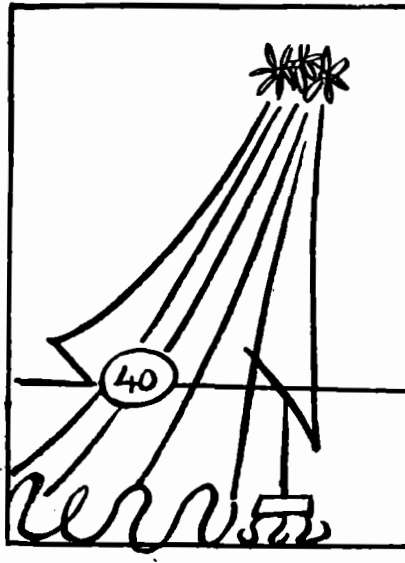
Bir gün bölüğümü yine talime çıkarmıştım. Erlere birer birer ellerindeki tüfeğin künyesini söyleyip tekrarlatıyordum. Bu işi zar zor başarabiliştik. Sıra adları sayılan silâh kısımlarının el ile gösterilmesine gelmişti. Askerler, kendileri için pek zor olan bu çetin imtihanı, hatalı hatâsı, başarıp sıralarını sayıyorlardı. Bölüğün ufak tefek, kavrık, sevimli bir bedevisi vardı. Ona da mazeretin künyesini saydırırdım. İyice ezberlemiş olmalı ki, bu işi gayet rahatlıkla yaptı; künyeyi bülbül gibi okudu. Bu defa ona, silâhın çapını sordum, göstermesini istedim. Bedevi er galiba çapın yerini bilmiyordu; elindeki tüfeği enine boyuna evirdi çevirdi, inceledi. Bir türlü işin içinden çıkamıyordu. Benim de karşısında ısrarla beklediğimi görünce büsbütün cesareti kırıldı. Hemem tüfeğini koltuğuna dayadı; rap diye vaziyet alıp bir selâm çıktı: «— Kusura bakmayın komutanım; dedi. Silâhın çapını koğuştta utmuşum...»

Çirkin Yer

Halife Me'mun'un çok çirkin bir nedimi vardı. Nedim, uzunca bir süre ortahıkta görünmedi. Bir gün meydana çıktı. Halife, ona nerelerde olduğunu sorup «Efendimiz; affederseniz, vücudumun çirkin bir yerinde çiban çıkmıştı da istirahat eddim.» cevabını alınca, gülerek: «— Allah Allah... diye şaşırıldı. Senin vücudunda yüzünden daha çirkin yerler de mi vardır?

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN / ADNAN TAHRİR
ÇİZEN / TURHAN SELÇUK

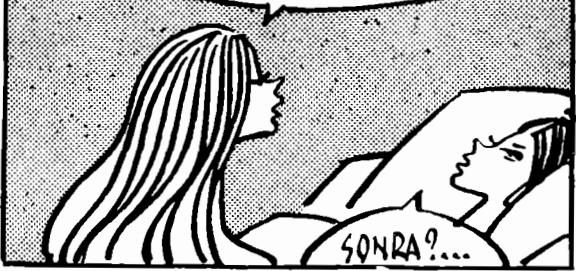
ABLASINI HER BAKIMINDAN GAYET İYİ
TANIYAN NESRİN, ONUN PERİHAN'
LA MESELEYİ AÇIKÇA KONUSACAĞINI
TAHMİNDE HİÇ DE GÜÇLÜK ÇEKMEDİĞİ
İÇİN BABASINI DA ARALIK KAPININ
ÖNÜNE SÜRÜKLEMİŞTİR.

BEN BÜTÜN SAADETİMİ BİR BAKIMA DA
SANA BORÇLUYUM NERMIN ABLA ...
SATILIK GELİN ESVABI İÇİN GAZETEYE
İLAN VERMESEYDİK ...

ONUNLA TANISMAN
MÜMKÜN OLMAYACAKTİ
TABİİ ...

İLK GELDİĞİ GÜN, EVLENMEK ÜZERE OL-
DUĞUNU, GELİN ESVABINI DA NİSANLIŞI
İÇİN ALACAGINI SÖYLEMİŞTİ. KIBAR BİR
ADAMDİ ... YAKIŞIKLIYDI VE ÇOK GÜZEL
KONUSUYORDU.

GELİN ESVABI VEŞİLESİYLE SIK SIK GELMEĞE BAŞLAMIŞTI.
BİR DEFASINDA NİSANLI OLMADIĞINI, GİZLİ BİR KUVVETİN
KENDİSİNİ BANA DOĞRU İTTİĞİNİ AÇIKÇA SÖYLEDİ ...

Monşer, çok şanssız bir kadın halanır... Aksilik monşer. O sabah ihtilâl olmamış mı? İhtilâlciler Kralı, Prenses Feşafes'in eteğinin altında solurken yakalamışlar. Kralı da memleketten sepetlemişler. Ne aksilik monşer, o kadar zaman olmamış da, tam ihtilâl olacak zamanı bulmuş... Yani, ihtilâl öğleden sonraya kalsa, Feşafes kraliçe olacak... Evet, resmen kraliçe olmamış ama, gene de hususî şekilde kraliçe olmuş sayılır; çünkü kralın «Seni kraliçe yapacağım» diye sözü var; kral sözü mühtemeldir.

İhtilâl olup bitince, Prenses Feşafes de saraydan çıkıp kocasının evine gelmiş tabii...

İhtilâlciler, Kralın akrabaları-tı da asıp kesecekler, inemleketten kovacaklar diye, akrabaları kralın aleyhine dönmüş. «Mal öriet!» Pardon, yani nasıl derler Türkçe ki, namussuzluk...

Paşa, Prenses Feşafes'e -mil pardon- «Sen orospuymuşsun, benim karım olamazsın...» diyor. «Çünkü» diyor, «sen bari ihanet ettin, o hain kralla sarayda bir gece geçirdin.» Prenses Feşafes de «Beni saraya sen kendin götürüp, elinle orda bırakmadın mı? Sen değil misin beni orda bırakıp gece haberim olmadan saraydan tüyen?...» diyor. Paşa da «Ben bıraktımsa seni, emâneten bıraktım» diyor.

Düşünün monşer, ne acı... Prenses Feşafes ne kadın, ne büyük kadın, feleğin çenberinden geçmiş, hiç lâfın altında kalmıyormuş... Mil pardon monşer, iskar-pinini eline alıp «Ulan pezevenk, bu senin yaptığın pezevenkliğin bile kanununa sığmaz. Ben buna pezevenkle iş yaptım, hiçbir senin gibi kalles çıkmadı...» diye üstüne yürüyüp, Paşa Hazretlerini dövmeye başlamış.

İhtilâlciler de kralın akrabalarının «lerini basıyorlarmış. Prenses Feşafes'in iskarpinle kocasını dövdüğü sırada, ihtilâlciler de Paşanın konağına dalmışlar ki, ne görsünler, paşa yerde «İmdaaa! Yaaa Medeeet!» diye feryad edip, kendisini öldürmeye gelen ihtilâlcilerden yardım istiyor.

Katiyen «ridikülize» etmiyorum, aynen... Aynen böyle olmuş...

Efendim, Kral memleketten kovulunca, Paşa «Bu kadar fedakârlığımı boşuna mı gitti, ben kariyi saraya boşuna mı bıraktım!» diye çok kızıyor... Kim olsa kızar monşer...

Ne dediniz? Nasıl? Kabahat paşada mı? Ben sizin fikrinizde değilim. Evet, paşa kendisi Prenses Feşafes'i Krala götürüp saraya bırakmış ama, ne bilsin adam ertesi sabah ihtilâl olacağını, ertesi sabah Kral hazretlerinin memleketten kovulacağını bilemezdi ki... Bilse hiç, böyle

bir fedakârlığa katlanır mı? Çok kızmış Paşa. Ama kim olsa kızar.

Kral kovulunca, ihtilâlciler Paşa'nın bütün malını mülkünü elinden alıp, ona küçük bir maaş bağlamışlar. Bunun üzerine Prenses Feşafes de «Ben bu herif başvekil olsun diye bu kadar fedakârlığa katlanayım da makbule geçmesin ha? Ben bu dargelirli herifle yaşayamam» deyip boşanıyor. Aslında ikisi de haklı... İkisi de fedakârlıkta bulunmuşlar ama, «mal şans», netice alamamışlar... Yoksa, ihtilâl olmasa, Prenses Feşafes'in başvekil karısı olması da mümkündür.

Prenses Feşafes boşatınca, Paşa da «Zatên namusuma dokunuyordu, onun için ben boşadım» diyerek haysiyetini korumuş.

«İl niya nüll sertitüd dan le söz dü mond.» Ah pardon... Demek ki Türkçesi, dünya varlıklarına hiç inanmaz, bugün var, yarın yok...

Şimdi efendim, ismi bilseydi, kayıt defterine bakar hemen bulurduk. Bir ipucu verseniz bana... Acaba aile kadını mı? Çünkü evli aile kadınlarından da uygunsuz vaziyette yakalanıp buraya getirilenler çok oluyor. Pekiyi Mümtaz Bey, hiçbir bilgi vermedi mi bu kadın hakkında? Yaa...

Aşağı yukarı hastanemize ne zaman geldiğini bilseydiniz... Geçen sene mi yatmış buraya? Ayını da bilseniz, bakardık def-

tere... Eşkâli nasılmış? Siz de bilmiyorsunuz... Ama size anlatıklarına göre kavgacı, hırçın bir kadınımış... Vallahi beyim, bunların içinde kavgacı olmayanı yoktur ki, hepsi kavgacı, hırçın, farfara... Kaç yaşlarındaymış? Kırkını geçkin... Belki elli yaşında filân... Hıı, onların mesleği için çok geçkin... Öyleyse çok düşük bir kadın olacak bu... Zührevi Hastalıklar Hastanesine ilk düşüşü müymüş? Haa, çok grip çıkmış... Sabıkahırlardan desenize... O zaman bulmak biraz kolaylaşır. Hastanemizde yatanlar arasında mutlaka onu tanıyanlar vardır.

Başka bir malûmat yok mu? Vallahi çok zor beyim... Hafif topallıyor muymuş dediniz? Sol gözünün altından da dagına kadar bir yara izi varmıydı dediler size? Haaa, anladım... Canım, tahımaz olur muyum hiç? Bizim devamlı müşterimizdir... Yırtık Leylâ derler ona... Bir lâkabı da Yamalı Leylâ... Suratında derin bir yara izi var da ondan böyle demişler. Yamalı Leylâ, yahut Yırtık Leylâ diyince, piyasadaki kadınlar tanır onu hep... Fütü, gayet eli maşalı, bir kadındır... Aman beyim, onunla bir ordu asker başedemez. Emniyet siciline onun mutlaka sabika dosyası vardır... Çok iyi hatırlıyorum, gelirlerdi bize sivil taharri'ler...

Ama Yırtık Leylâ geçen sene gelmedi hiç... Son geliş buraya, iki seneyi geçiyor. Evet, öyle ya... İki seneyi geçti. Çoktan beri buralara düştüğü yok... Sizi onun yeri mi lâzım? Mutlaka kendisini bulup konuşmalısınız? Öyleyse, durun bakayım... Onu içerdeki kadınlar bilir... Halit Efendii... Gel buraya! Çabuk bana Melâhat Hanımı çağır...

Beyim, onun bir son vakası oldu burda... Korkunç bir şey... Hatırladıkça hâlâ tüylerim ürperiyor... Bunca senedir ben burda nelere şahit olmuşumdur, ne facialara, ne cinayetlere, ne kavgalara... Ama Yırtık Leylâ'nın yaptığını kimse yapmadı... Anlatmam şaşarsınız beyim... Anlatayım.

Geldiniz mi Melâhat Hanım... Siz, Yırtık Leylâ'yı hatırlarsınız, değil mi... Tabii, işte o kadın... Şimdi bize Yırtık Leylâ'nın yeri lâzım, acaba nerededir? Koğuşa gidin de lütfen, sorun kadınlara, bakalım, nerde olduğunu bilen var mıymış? Mutlaka bilirler... Eskiler bilir. Hepsine sorun teker teker...

(Devamı var)

Aşk ve Polis Romanları

- * Bu romanlar rastgele yabancı eserlerden dilimize çevrilmedi.
- * Bu romanlar, dünya edebiyatını dolduran binlerce eser arasından titizlikle seçildi.
- * Bu romanları en usta kalemler, en güzel türkçe ile dilimize çevirdi.
- * Bu kitaplar karton kapak, beş renkli kuşe gömlek içindedir. Tertemiz basılmıştır ve iplik dikişle dikilmiştir. Üç yanından kesilmiştir.
- * Bu kitaplar AKBABA YAYINEVİ neşriyatıdır.
- * Her ayın birinci ve onbeşinci günü bir kitap çıkacaktır. Her kitap 5 liradır.

Birinci kitap: KÖR ŞEYTAN çıktı.

UMUM DAĞITIM MERKEZİ : BATEŞ

Sıra

İhtiyar adam kiliseden çıkarken elinde, içi para dolu, tepsiyle genç bir kız yanına yaklaşır; ihtiyarın para vermesini bekler, ama ihtiyar adam kıza merakla sorar:

— Bu paraları kimin için topluyorsun?

— Allah için!...

İhtiyar düşünür:

— Oyleyse, der, topladığın o paraları bana ver, onu muhakkak ki ben, senden önce göreceğim!...

Çıplak heykel

Küçük Albert plajın تنها bir köşesine sığınmış, ıslak kumlarla, özene bezene çıplak bir kadın heykeli yapıyordu. Onu birkaç dakikadan beri seyretmekte olan yaşlı bir kadın dayanamadı:

— Böyle açık saçık şeyler yapmağa utanmıyor musun? diye Albert'i azarladi.

— Aaa!.. Ne kıızıyorsunuz madam? Bu sizinki değil, mürebbiye-min!...

Hediye

Anatole karısı Marie'nin yaş gününü bu sene nasılsa unutmamış, ona bir sabahlık almıştı. Hediyeği verirken:

— Sevgilim, dedi, tezgâhtar kız bunu bana gösterince, hayret değil mi seni içinde görür gibi oldum!..

Marie güldü:

— Şaşacak ne var? dedi, üç senedir aynısını giyiyorum!...

— Rica ederim Pol, artık şu bekârlık huylarından vazgeç!..

Harika

Doktorun karşısında oturan yaşlı adam;

— Seksendört yaşındayım doktor bey, dedi. Hâlâ genç kızların peşinden koşuyorum.

— Bu yaşta harika bir şey!...

— İyi ama, niçin gittiğimi bilmiyorum ki!...

***

Çare

Karakola nefes nefese gelen adam:

— Komiser bey, dedi, üçüncü defadır ki ben berberdeyken motosikletimi çalıyorlar, lütfen buna bir çare bulun!..

Komiser hemen karşılık verdi:

— Saçlarınızı uzatın!...

***

Twist!

Hollywood'da bir yıldız, daha yaşlı bir arkadaşına;

— Sana bir hediye vereceğim dedi,

— Ne gibi?

— Bir kitap! Dansla ilgili zannedip aldım, ama aldanmışım, adı «Oliver Twist»!...

— Evet bay komiser, dün geceki ziyafetten sonra bizim veznedarla sekreter kız ortadan kayboldular!

Öksüz

İlk önce babasını, sonra da annesini öldürerek, yılın en korkunç cinayetlerini işleyen «Newyork Canavarı» yargılanıyordu. Avukatı müdafaa sırasında pek fazla bir şey söyleyememişti. Konuşmasını bitirirken,

— Söyliyecek bir tek şeyim kaldı sayın jüri azaları, dedi, bu zavallı, perişan öksüze acıyın!...

***

Aşk izdivacı

İki yıldız namzedi konuşuyordu. Biri ötekine,

— İdealim bir taşla iki uş vurmaktır, dedi.

— Nasıl?

— Bir mültimilyonerle aşk izdivacı yaparak...

***

Evli misiniz?..

Evli olmadıkları her hallerinden belli olan bir çiftle otel kâtibi sorar:

— Evli misiniz?...

— Tabii der kadın, her ikimiz de!..

Tıraş

Berber İskoç müşterisine sordu:

— Saçınızı mı kestireceksiniz yoksa tıraş mı olacaksınız?..

— Önce bana fiatları söyleyin, saç kesmek için ne kadar alıyorsunuz?

— İki sterling!...

— Ya tıraş ne kadar?...

— Bir sterling!

İskoç düşündü, taşındı, hesabını yaptıktan sonra:

— Başımı tıraş edin dedi.

Cephe gerisi

İkinci Dünya Savaşında idi. Garp Cephesinde muharebe iyice kızışmıştı. Yayılım ateşinin şiddetinden paniğe kapılan bir er geriye doğru kaçmağa başladı. Bir hayli koşuktan sonra karşısına çıkan bir subay tarafından durduruldu:

— Nereye kaçıyorsun böyle?

Asker cevap vermedi. Subay sualini tekrarladi ve yine cevap alamayınca öfkeyle bağırdı:

— Konuşsana be adam; ben kimim biliyor musun?

— Hayır!

— Ben senin generalim!..

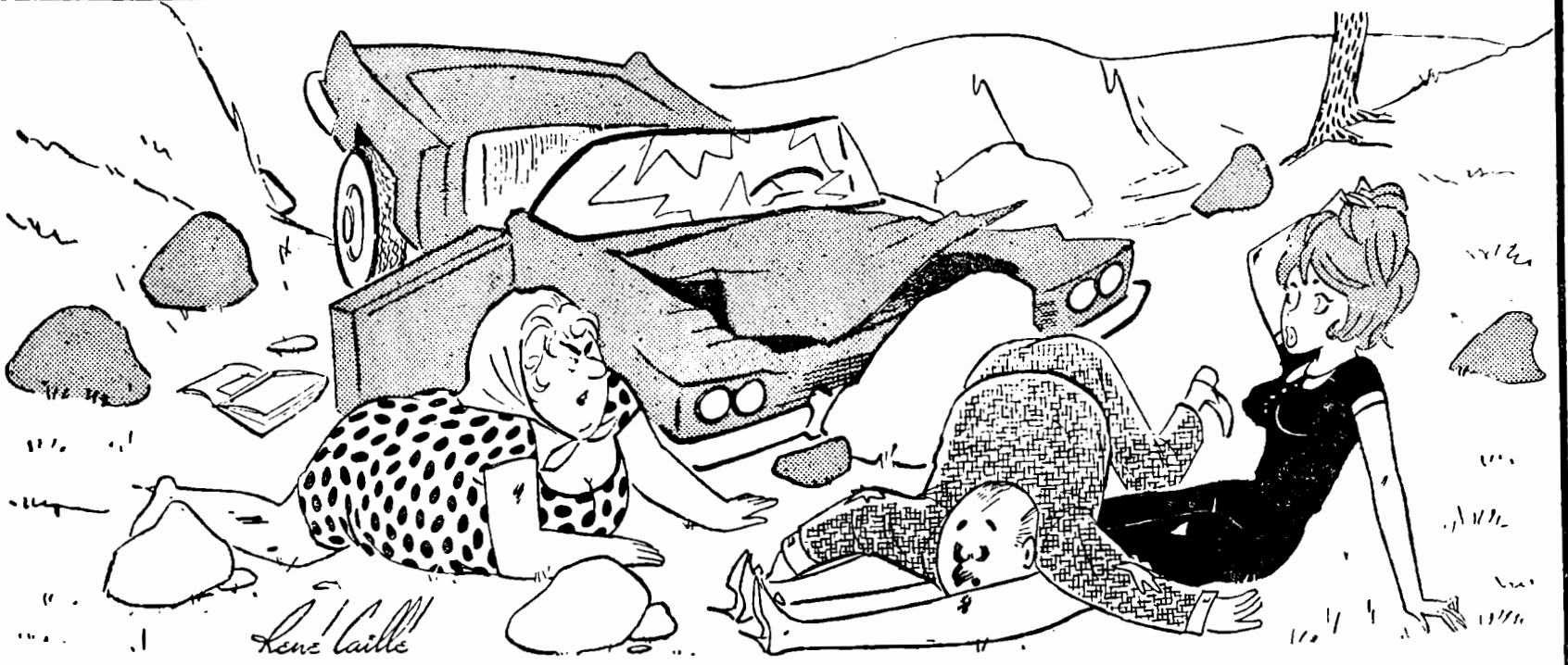
O aman asker dehşetle irkildi:

— Aman Allahım, bu kadar geriye kaçmışım demek...

— Burada çalışmak için üste maaş mı istiyorsun?

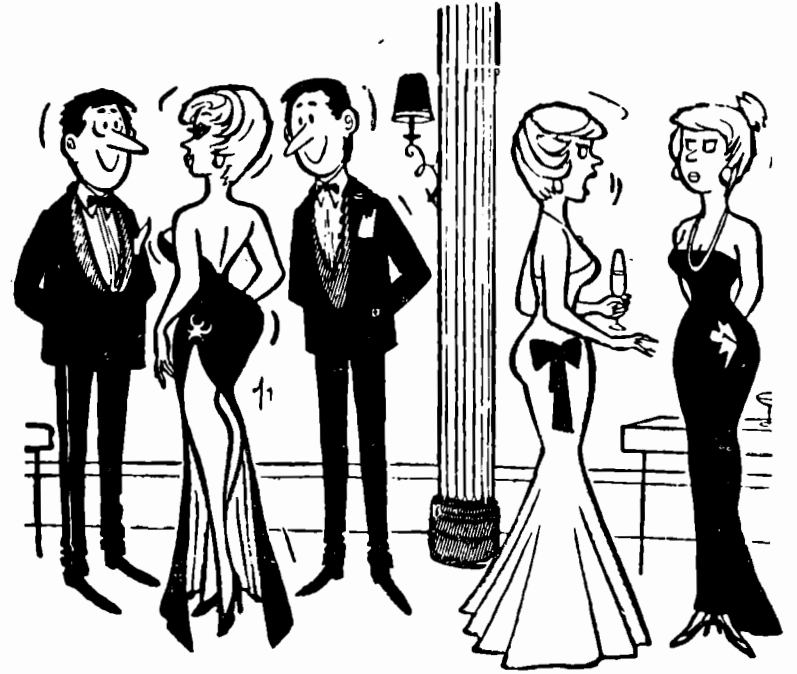
Dünya Karikatürleri

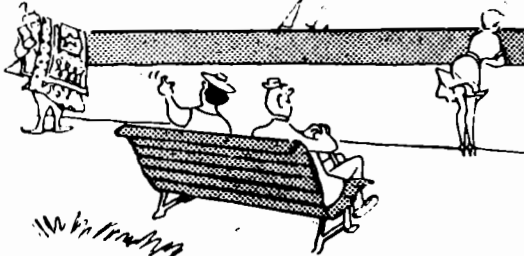
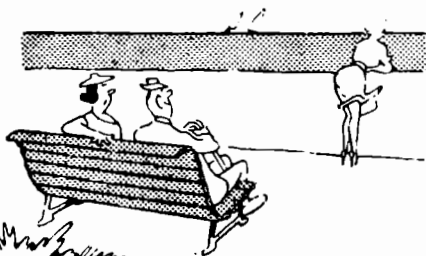
-PİS HERİF.. ŞU HİZMETÇİNİN DİZLERİNE KAPANMAK İÇİN ELİNDEN GELENİ YAPIYORSUN!..

-ŞİKAYET ETMEYE HAKKIN YOK KARİCİĞİM, EVLENMEDEN ÖNCE SANA YALNIZ ÇORBA PİŞİRMESİNİ BİLDİĞİMİ SÖYLEMİŞTİM!..

-KABAHAAT BİZDE.. ONUN NE MAL OLDUĞUNU KOCALARIMIZA SÖYLEMELİYDİK!

YAZISIZ

9 EYLÜL
1944

•

9 EYLÜL
1964

YAPI VE KREDİ BANKASI

Akkaba

— Sen gışının önünde kuyruğa gir, билет buluncaya kadar biz burada güneşlenelim!

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantei.org>

— İtalyan karikatürü —